

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 900
Letna naročnina L. 1.800
Letna inozemstvo L. 2.800
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XV. - Štev. 24 (746)

Gorica - četrtek 13. junija 1963 - Trst

Posamezna številka L. 40

JANEZ XXIII. - TOLMAČ NOVIH ČASOV - MOST MED NARODI

Sodbe o zaslugah slavnih mož, pa naj bodo to svetni ali duhovni poglavarji, izreka zgodovina po dolgih desetletjih, ko je čas že toliko odmaknjen, da se lahko poda objektivna slika osebnosti in dobe, v kateri je deloval. Toda o pokojnem poglavarju katoliške Cerkve Janezu XXIII. ter o njegovem niti petletnem vladanju lahko že danes izrečemo popolnoma pozitivno sodbo brez strahu pred dokončno oceno, ki jo bo o njem izrekla zgodovina. Njegova dejanja in pobude so tako vidne in dalekosežne, da še sedaj ne more nihče mimo njih, ne da bi jih vsaj registriral, če že ne skušal komentirati in oceniti.

V vsej dvatisočletni zgodovini Cerkve se je redkokdaj zgodilo, da je žalovanje za njenim poglavarjem zavzelo tako univerzalen obseg kakor ob smrti pokojnega Janeza XXIII. Vedno so gotovi krogi, narodi ali politični režimi nasprotovali javno ali prikrito vsem še tako nepolitičnim pobudam preteklih papežev ter jih označevali za pristaše te ali one politične grupacije. Dovolj je, da se spomnimo samo, kaj vse so komunisti in drugi nasprotniki Cerkve pisali in govorili o Piju XII., hoteč prikazovati kot nasprotnika miru in socialnega napredka ne samo njegovo osebo, temveč vso Cerkev in papeštvo. To so delali, ker so upali na ta način v temeljih skreditirati vso cerkveno organizacijo s pomočjo laži in zlobnih podtikovanj. Toda Cerkev je šla varno mimo tudi tega kritičnega obdobja in božja Previdnost je postavila na čelo svoje družbe na zemlji človeka, ki je s svojim delom in zgledom najlepše ovrget vse utemeljene in neutemeljene očitke ter na ta način postavil v sramoto vse njene sovražnike in neprijatelje. Tako tem sednjim ni preostalo drugega, kakor da so spremenili taktiko in začeli sami odobravati papeževe pobude. V srcu pa so bržkone ostali, kar so bili prej, sovražniki vsake pozitivne in razodete vere.

Je pa ta soglasnost ljudi iz vseh krogov in svetovnonazorskih prepričanj dokaz, da je katoliška Cerkev v današnjem razdvojenem svetu morda edina organizirana družba, ki je sposobna, da na osnovnih principih naravnega prava lahko druži vse narode in ljudstva, ki so še na različnih stopnjah duhovnega in materialnega napredka. Ta težnja ni sicer nova, ker je Cerkev to že večkrat skušala uresničiti. Znan je posebno poskus z »Res publica Christiana« v srednjem veku. Potem je zgodovinski razvoj nastanka narodnih držav vedno bolj zakril to težnjo, ki pa ni nikdar popolnoma zamrla, ampak je samo čakala, da v novih okoliščinah in oblikah spet oživi. Pod silo zunanjih razmer se je Cerkev morala osredotočiti bolj na svojo notranjo reorganizacijo, ker so jo trli novi problemi in skrbi.

Toda po dveh svetovnih vojnah ter izrednem vzponu tehničnega napredka zadnjih desetletij je svet postal tako majhen, da človeštvo nima več kam se ozirati. Podzavestno začena vpirati pogled v lastno notranjost in skuša v tem okviru rešiti svoje bistvene življenjske potrebe, med katerimi je prva pravica do življenja v miru in pravičnosti.

Tudi Cerkev že po svojem bistvu ni mogla ostati brezbržna do tega klica človeštva, izmučenega od dolgih bojev in razprtij. Spoznala je, da je prišel ugoden čas, da v novih razmerah povzame svoje poslanstvo zблиžanja med narodi in vsemi ljudmi, ki so dobre volje. To notranjo težnjo, ponovno se približati odtujenim masam, je z izredno intuicijo doumel pokojni papež Janez XXIII., čigar naravni priljubljenosti in vseobsegajoči krščanski ljubezni se ni mogel nihče upirati, niti največji brezbožniki, kateri so mu morali dati priznanje, ki mu je šlo. Njegova izredna humanost je postavila v ozadje marsikatero senco preteklosti. V njem so ljudje vseh krščanskih veroizpovedi videli svojega naravnega (neuradnega) očeta in poglavarja preko vseh teoloških in drugih formalnih razlik. Marsikatera ostrina se je uglasila. Tako je v nekem kraju na

Angleškem bila tri sto let stara navada, da so na trgu javno zažgali vsako leto sliko rimskega papeža. Toda po obisku Janeza XXIII. v rimskih jetnišnicah »Regina coeli« nima več poguma obnavljati omenjene navade in so jo opustili. Sama ponižnost in očetovska ljubezen do vseh, tudi najbolj preziranih, je premagala stoletne pregrade.

Angleški list »Daily Mirror« je o njem zapisal: »Bil je poglavar Cerkve, ki je vedno ohranil svojo človeško milino. Pred očmi je imel vedno edinost med kristjani. Skratka, bil je papež, ki ga je zaskrbljala razdvojenost med kristjani.«

V svoji skrbi za zблиžanje med narodi se je lotil delikatnega vprašanja položaja Cerkve v deželah za železno zaveso. Kot dobremu pastirju so mu bile pri srcu tudi tiste ovce, ki so najbolj izpostavljene preizkušnjam. V skladu s svojimi velikopoteznimi prizadevanji je stremel, da vzpostavi stike z vsemi narodi, tudi tistimi, ki so bili nasilno odtrgani po drugi svetovni vojni od svojega poglavarja. Če v tej luči gledamo na razne poskuse zблиžanja s tamkaj vladajočimi režimi, lahko razumemo nenehno skrb poglavarjev Cerkve kot ustanove, da ohranja stike z vsemi svojimi udi, pa naj živijo kjerkoli in pod kakršnim koli režimom.

Skoro ni področja, kamor bi ne segel odmev pobud Janeza XXIII. Prvi se je resno lotil vprašanja zблиžanja z ločenimi brati, izdal zgodovinski encikliki »Mater et Magistra« ter »Pacem in terris« za vzpostavitev socialnega in političnega miru na svetu. Spomnil se je tudi narodnih manjšin in jasno opredelil njihove naravne pravice in dolžnosti do skupnosti, v katerih živijo. Imenoval je prvega črnškega kardinala.

V kratkem času svojega vladanja je Janez XXIII. prekrasil svet s svojo naravno dobrotljivostjo in preprostostjo, da so se morali pred njim kloniti tudi tisti, ki ne priznavajo sile duha, ampak le silo

materije. Povsem upravičeno si je zaslužil naziv »papež miru ter most med narodi«, kakor je zapisal nemški list »Bonner Rundschau«: »Vse, kar je storil pokojni Janez XXIII., je služilo zблиžanju: med različnimi veroizpovedmi, med revnimi in bogatimi, med črnici in belci, med vsemi narodi!«

a. t.

Ta številka je posvečena
spominu

PAPEŽA JANEZA XXIII.,

ki si je s čarom
svoje čudovite dobrote,
ljubezni in vere
osvojil srca vseh ljudi.

Iz dnevnika pokojnega papeža

Vatikanski list *L'Osservatore Romano* prinaša misli iz dnevnika umrlega papeža. Misli so zelo lepe, tehtne in plemenite ter zato zaslužijo, da jih v vaših delih tu ponatiskujemo.

MISLI IZ ZADNJEGA ČASA

Ta postelja je oltar. Oltar pa hoče žrtev. Pripravljen sem. Jasno gledam pred seboj dušo, svoje duhovništvo, koncil, vesoljno Cerkev.

Po pravic mi je Gospod naložil križ, saj sem bil deležen njegovega neizmernega usmiljenja, zlasti te zadnje mesece.

Miren sem. Vedno sem hotel izpolnjevati voljo božjo, vedno, vedno. Molim za Cerkev, za otroke, za duhovnike in škofo, da bi bili sveti, za ves svet.

Prišel sem iz ubožne in majhne vasice Sotto il Monte. Trudil sem se, da se ne bi nikdar oddaljil od ubožstva in skromnosti. Kako velike milosti mi je izkazal Gospod: sveti župniki, vzorni starši, trdna krščanska tradicija, zadovoljnost in mir v ubožstvu.

Hočem umreti, ne da bi vedel, če imam kaj svojega. Uboštvo me je večkrat spravilo v zadrego, zlasti kadar nisem mogel pomagati svojim dragim, ki so bili zelo revni, in kakšnemu sobratu. Toda zaradi tega se nisem nikdar pritoževal.

Koncil. Bog ve, da sem temu velikemu navdihu preprosto odprl svojo majhno dušo. Če mi bo Bog dal, da ga dokončam, naj bo blagoslovljen. Če mi ne bo dovolil, bom gledal iz nebes, kakor upam — ne, trdno sem prepričan, da mi ga bo božje usmiljenje to podelilo — srečen njegov zaključek.

Enciklika *Pacem in terris*, kakšen odmev je našla. V tem dokumentu je predvsem ponižen zglede, ki sem ga skušal dati celo svoje revno življenje: zglede o dobrem in miroljubnem človeku.

Svet se je prebudil. Polagoma, polagoma bo čisti nauk enciklike, nauk, ki je razložen na takten način, našel pot do src.

Ne, ne žalostim se zaradi vsega, kar se je pisalo in govorilo o meni. Vse to je zelo malo, če primerjam s trpljenjem Jezusa, božjega Sina, vse njegovo življenje in trpljenje na križu.

Pri molitvi rožnega venca k namenom, ki jih že poznate, dodam še druge. Tedaj obnavljam svojo preteklost. In molim za Bergamo, za drage brate v Bolgariji (oh, tistih deset let!), za Turke in Grke. Spominjam se na osemletno bivanje med Francozi, ki so me ljubili in ki sem jih

jaz ljubil in jih še ljubim. Zagledam Benetke, moje Benetke, ki so mi vedno na ustnicah in v srcu. In potem sem tu pri sv. Petru in v Lateranu. V prvih dneh papeške službe se še nisem prav zavedal, kaj pomeni biti rimski škof in s tem pastir vesoljne Cerkve. Potem je teden za tednom prihajalo polno spoznanje. In sem se začutil kakor doma, kakor da ne bi celo življenje delal nič drugega.

Srečanje z množicami, audience, oh, kolika tolažba!

Na potovanje v Loreto in Asiz ne morem misliti, ne da bi me ganilo. In drago rimsko ljudstvo? Vedno ga bom ljubil in še iz nebes ga bom varoval.

Moje rimsko semenišče s sveto podobo Marije zaupanja; Propaganda Fide, oh tista srečna leta od 1921 do 1925; veliki redovi — tako sem želel iti na Montecassino in kdo ve, kdo ve? Neštevilni duhovniki, redovniki, redovnice in sestre, misijonarji in misijonarke: to je bogastvo Cerkve.

Katoliška akcija. Uvedel me je vanjo moj škof msgr. Radini — on bi bil zares vreden biti papež — in njegovim naukom sem ostal zvest.

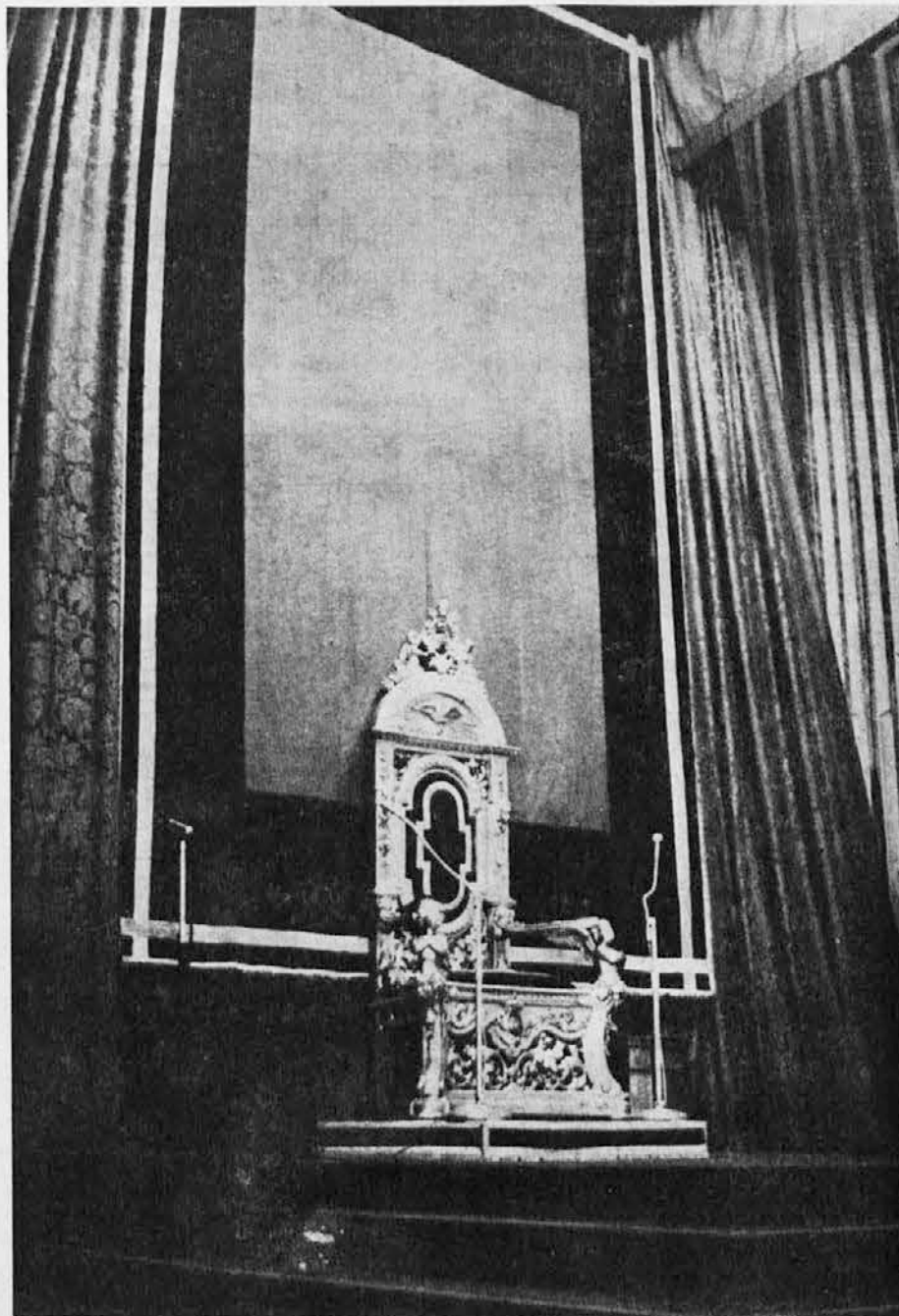
Prebral sem, kar sem napisal v svoji knjigi v polnem teku prve svetovne vojne leta 1916. Zadnji dnevi msgr. Radinija, njegova zadnja prošnja: mir, mir! Želim, da bi bila to tudi moja zadnja molitev, molitev ponižnega papeža Janeza.

MISLI IZ PAPEŽEVEGA DNEVNIKA IZ LET 1938 - 39 - 40

Vojna je velika nevarnost. Za kristjana, ki veruje v Kristusa in njegov evangelij, je krivica in protislovje. Sodim, da je od danes naprej moja dolžnost in odgovornost za pravo modrost, umerjenost, ljubezen, postala še večja. Biti moram škof za vse, zastopnik Boga, oče, luč; dajati poguma vsem. Po naravi bi želel uspeha moji dragi domovini: milost pa mi navdihuje danes bolj kot kdaj sklepe in prizadevanja za mir. (Ob vstopu Italije v vojno 10. 6. 1940).

Vse služi za dokaz, da bo osnova za pravi mir sveti evangelij, ali pa se bomo ponovno vrnili k prelivanju krvi. (22. 6. 1940)

Zame je dobro pravilo: dati vse, toda ne na posodo. (Dalje na 4. strani)

PAPEŠKI PRESTOL

KRŠČANSKI NAUK

CERKVENA OBLAST

Okoli leta 107 po Kr. je pisal mučeniški škof Ignacij Antiohijski kristjanom v Smirni: «Vsi morajo škofa ubogati, kot je Jezus ubogal Očeta; duhovnike pa morajo ubogati kakor apostole. Nihče naj ne dela ničesar brez škofa. Kjer je škof, naj se zberejo tudi kristjani, kakor je tudi katoliška Cerkev tam, kjer je Jezus Kristus.»

Papež, škofje in duhovniki imajo oblast, da kristjane vodijo k zveličanju. Po njih smo pri krstu prejeli življenje milosti. Oni nam delijo nebeški kruh in nas vzgajajo kot otroke božje. Namesto Kristusa so med nami in so naši duhovni očetje. Dolžni smo jih torej spoštovati, ljubiti in ubogati.

Predstojniki Cerkve, papež in škofje, dajejo zapovedi, da z njimi urejajo življenje v Cerkvah in kristjane varujejo greha ter mlačnosti, skratka, da jih vzdržujejo v krščanskem življenju. Za to delo je Kristus apostolom in njihovim naslednikom dal oblast, ko jim je dejal: «Kar koli boste zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih.» (Mat 18, 18). Kristus hoče, da zapovedi njegove Cerkve vestno spolnujemo.

Biti pa moramo, zlasti vsi že birmani, živi udje, v tem skrivnostnem telesu Jezusovem, ki je sveta Cerkev. Zato imamo dolžnost po svojih možnostih podpirati delo škofov in duhovnikov. Svoje versko prepričanje moramo javno spoznavati, udeleževati se moramo službe božje, prejemati sv. zakramente in sodelovati pri misijonskem prizadevanju sv. Cerkve tudi z gmotnimi pripomočki, zlasti pa z molitvijo.

Poglavitne cerkvene zapovedi so:

1. Posvečuj zapovedane praznike.
2. Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih pobožno pri sv. maši.
3. Posti se zapovedane postne dni.
4. Spovej se svojih grehov vsaj enkrat v letu in o velikonočnem času prejmi sv. Rešnje Telo.
5. Ne obhajaj slovesne ženitve v prepovedanih časih.

Poleg teh pa je še mnogo drugih tudi važnih cerkvenih zapovedi, na pr.: Katoličani se morajo cerkveno poročiti in ne smejo sklepati mešanih zakonov. Otroke morajo dati kmalu po rojstvu krstiti in jih katoliško vzgajati, doma kakor tudi v šolah.

Katoličani ne smejo ne brati ne podpirati veri in pravosti sovražnih spisov.

V smrtni nevarnosti morajo prejeti zakramente za umirajoče.

Zakonik cerkvenega prava, ki je sedaj v veljavi, — ki pa bo gotovo po novem napovedanem koncilu precej spremenjen — ima nič manj ko 2424 členov, ki jih morajo poznati vsaj duhovniki, da znajo dati vernikom potrebna pojasnila in navodila.

Nagrajen film

Prvo nagrado mednarodnega katoliškega urada za film je prejel na festivalu v Cannesu italijanski film I fidanzati - Zaročenci. Film je izdelal Herman Olmi. S skrajno diskretnostjo in z velikim osebnim filmskim stilom, tako navajajo v obzornosti, avtor nudi gledavcu možnost, da lahko na boljši način razume, da človeška čustva, navzlic težkim pogojem moderne življenja, niso nujno določena za poraz. Nasprotno, lahko znova zažive kot trajne vrednote onstran razdalj, ki nas ločijo, in časa, ki mine. — Nagrada mednarodnega katoliškega urada za kino je bila podeljena temu filmu, ker po svoji kakovosti in navdihu prispeva k duhovnemu napredku in razvoju človeških vrednot.

Prezbiterijanci v ZDA molijo za Cerkev

Severnoameriška prezbiterijanska enotna cerkev je zaključila svojo glavno skupščino v Des Moines v državi Iowa z resolucijo, ki vsebuje poziv, naj bi verniki molili za katoliško Cerkev in za papeža Janeza XXIII. V resoluciji posebej trdijo, da se člani ameriške prezbiterijanske cerkve zahvaljujejo vsemogočnemu Bogu za delo velikega koncilnega papeža in za nove krščanske odnose, ki so bili vzpostavljeni med vsemi kristjani in do katerih je prišlo v veliki meri po zaslugi sedanjega pok. papeža. Svojo resolucijo zaključujejo takole: Izdajamo poziv na vse zedinjene prezbiterijance, da pokažejo simpatijo do svojih katoliških sobratov v sedanjem trenutku in molijo z njimi za rimsko katoliško Cerkev in za papeža Janeza XXIII.

Cerkev v Tanganjiki

Katoliška Cerkev v Tanganjiki ima danes en milijon 634.796 krščenih in 201.639 katehumenov, to je 20% vsega prebivalstva, ki šteje devet milijonov duš. Katoličani so razdeljeni v 19 škofij in v nad tisoč misijonskih postaj. Zanje skrbi 300 afriških duhovnikov in 880 tujih misijonarjev. V prihodnjih letih predvidevajo, da bo prišlo do naglega poviška domače duhovščine, ker je v semeniščih 231 bogoslovcev, v malih semeniščih pa 2 tisoč gojencev. Število redovnic, ki so rojene v Tanganjiki, je 1053; tujih misijonark pa je 753.

Cerkev v Čileju rešuje socialni problem

Kardinal Raul Silva Henriquez je številnim kmetovavcem podelil zemljišča, ki so doslej pripadala nadškofiji Santiago del Čile. Med drugimi je razdelil veliko pristoje, ki se je imenovala Las pataguas, v 60 kmetij in v 12 tako imenovanih družinskih vrtov. Čilski kardinal je dalje odredil, da bodo razdelili še dvoje velikih zemljišč, ki sta doslej pripadali nadškofiji, kmetovavcem, ki so ju obdelovali.

Največ samostanov je v Španiji

Štirideset odstotkov vseh ženskih samostanov na svetu je v Španiji. Tako je trdil v Madridu apostolski nuncij Riberi ob otvoritvi razstave kulturnih del, ki jo je organizirala v španski prestolnici zveza španskih redovnic. Nuncij je izrazil svoje veliko zadovoljstvo nad cvetočo življenjskosti ženskega redovnega življenja v Španiji ter pojasnil, da je v tej deželi 925 samostanov in 20.000 redovnic, ki se posvečajo molitvi in premišljevanju.

Tudi paragvajski škofje za socialne reforme

V pastirskem pismu, ki so ga objavili paragvajski škofje, ti obžalujejo nezadostni gospodarski razvoj dežele in žele, da bi prišlo do obširnega in korenitega programa socialnih reform. V listini priznavajo obstoj številnih zgodovinskih in zemljepisnih razlogov, ki so izvor gospodarske krize v Paragvaju, toda ti razlogi, tako poudarjajo škofje, ne opravičujejo socialnih zlorab, zaradi katerih trpi večina prebivalstva. Odgovornost za sedanje stanje pada predvsem na sebičnost višjih razredov in na njihovo nekrščansko stališče, ki je prežeto s kapitalističnim liberalizmom.

Umril je pisatelj fatimske Matere božje

V papeškem bibličnem zavodu v Rimu je umrl jezuitski pater Luis Gonzaga da Fonseca. Star je bil 84 let in je bil 40 let redovnik. Po vsem svetu so ga poznali po njegovi knjigi Naša Gospa iz Fatime.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Proslava Marijinih družb v Gorici

Nepozabna bo ostala v spominu vsem družbenicam iz Trsta in Gorice sončna nedelja 9. junija 1963, ko smo na tako veličasten način proslavili 400 letnico prve Marijine družbe v Rimu.

V GORISKI STOLNICI

Kmalu po treh popoldne se je začela goriska stolnica polniti. Najprej so prišle goriske družbenice, nato so z avtobusi prispele še tržaške. Z družbenicami so prišli še msgr. Lojze Skrl, msgr. Natale Silvani, škofijski voditelj Marijinih družb, voditelj rojanske Marijine družbe g. Stanko Zorko, dr. Jože Prešeren, dr. Stanko Janežič, g. Jože Vidmar in upokojeni proceski župnik msgr. Križman. Izmed goriskih gospodov so bili navzoči poleg voditelja goriske Marijine družbe dr. Humarja, še msgr. Klinec, msgr. Gregorec, msgr. Novak, dekan Pavlin, župnik Spacapan, šentmavski župnik St. Premrl, travniški kaplan Jeričijo, katehet Komjanc, stolniški župnik msgr. Soranzo in msgr. Velci. Točno ob 3.30 je prišel goriski nadškof Pangrazio. S kora se je oglasila mogočna pesem »Ecce Sacerdos«, ki jo je pel zbor Marijine družbe ob spremljavi in pod vodstvom gđc. Lojzke Bratuževa. Gospod nadškof je bil vidno ganjen nad tako lepo udeležbo. Oprostil se je, da nas ne more nagovoriti v našem jeziku in da tudi pri vsej verski slovesnosti ne bo navzoč, ker mora na birmovanje v cerkev Srca Jezusovega. V polurnem govoru nam je polagal na srce rast in procvit Marijine družbe, ki bi morala vzkliti po vseh slovenskih župnijah. Zato moramo biti mi vsem v zglede. Po škofovem odhodu je lepo slovesnost zaključil blagoslov z Najsvetejšim, ki ga je podelil msgr. Gregorec. Pred izpostavljenim Najsvetejšim so družbenice še obnovile posvetitev in zapele zahvalno pesem.

Pred stolnico so nas že čakali avtobusi, ki so nas pripeljali v Katoliški dom, kjer se je vršil drugi del nedeljske proslave.

SLAVNOSTNA AKADEMIJA V KATOLISKEM DOMU

Kljub prostorni dvorani so sedeži v dvorani zmanjkali. Pa nikomur ni bilo žal, četudi je stoji sledil zanimivemu sporedu, ki so ga pripravile goriske in tržaške družbenice.

Po pozdravni besedi tajnice goriske Marijine družbe gđc. Zore Piščančeve je nastopil zbor MD iz Gorice, ki ga poirtvalno vodi gđc. Lojzka Bratuževa. Zapel nam je tri pesmi, Vodopivčevu, O Gospa, o Mati moja, Försterjevo, Zaupno k Mariji, in Mavovo, Rožni venec. Vsem trem pesmim je občinstvo pozorno prisluhnilo in jih nagradilo z aplavzi.

Spominski govor ob jubileju je imel msgr. dr. Rudi Klinec. Govor objavimo v prihodnji številki, da se bodo lahko tudi naši ljudje po svetu seznanili z zgodovino goriskih in tržaških Marijinih družb od njihovega početka pa do današnjih dni. Nadvse zanimiv je bil ta govor, kajti še družbenice vse premalo vemo o zgodovini naše družbe, o njeni bujni rasti, a žal tudi propasti v tistem delu naše Primorske, ki je po drugi svetovni vojni prišla pod komunistično diktaturo. Kljub vsem zagotovilom prijateljstva in svobode ni bilo mogoče v nobeni teh župnij več ob-

noviti Marijine družbe. Marijina družba na Gorškem je sedaj omejena le na naše mesto.

Hvaležni smo msgr. Klinecu, ki je s tako ljubeznijo in točnostjo zbral podatke za svoj izčrpan govor in za dolgo poročilo v izredni, jubilejni številki Vijolice. Osvetlil je mnogo strani naše zgodovine, ki so bile vsem še znane in ki bi šle morda v pozabo, ko bi tega lepega jubileja ne bilo.

Za tem so nastopile družbenice iz Rojana in nam lepo počale Ljubke Sorlijeve zborni recitacijo »Mladina Brezmadežni«. Tržaška mestna Marijina družba nam je prikazala pretresljiv prizor iz sodobnega življenja »Njeno poslanstvo«. V prizoru smo videli mlado dekle, ki je zašlo na kriva pota, potem ko so brezvestni ljudje izrabili njeno brezposelnost in nevednost. A končno zmagajo v njej lepi in dobri nauki ljubeče matere, ki doma neprestano kuduje moliti. Za lepo povezavo je poskrbela družbenica gđc. Benevol Gizela.

Tudi goriske družbenice so prikazale podoben prizor, boj dobrega s hudim, kategera so zelo lepo podčrtale filmske slike na platnu. Prizor je bil v petju. Nastopili sta družbenici Ivica Gruden in Alenka Blažič, ki sta svoji vlogi ob spremljavi klavirja zelo lepo zapeli. Seveda bi si človek želel vse kaj bolj veselega za tako svečanost, vendar sta bila oba prizora za današnje dni še najbolj primerna in podučna.

V odmoru je spregovoril še msgr. dr. Lojze Skerl, ki je obžaloval, da se ta lepa slovesnost ni izvršila v še širšem obsegu in z bogatejšimi načrti za bodočnost.

Kot zadnji je nastopil zbor MD iz Rojana in nam dovršeno zapel dve pesmi: Mavovo pozdrav in M. Brumatovo Zdravo Marijo.

Zaključna pesem »Zmagala si« je kronala dan zmagovanja Brezmadežne Device. Zapeli so jo združeni pevski zbori, katerim se je pridružila še vsa dvorana.

S tem sončnim dnevom so goriske in tržaške Marijine družbe zapisale novo stran štiristoletne zgodovine Marijinih družb. Brezmadežna Devica naj še nadalje čuva nad svojimi otroki, da bodo tudi prihodnja stoletja govorila o njeni slavi in o kreposti njenih hčer.

JUBILEJNA STEVILKA »VIJOLICE«

Ob jubilejni 400-letnici ustanovitve prve Marijine družbe v Rimu je goriska Marijina družba izdala posebno številko svojega družbenega glasila »Vijolice«. To je listič, ki je postal tako rekoč veteran goriskih listov, saj ima za seboj že polnih 18 let. Prvo brazdo je zaoral v nevarnih in težkih časih druge svetovne vojne pok. voditelj MD msgr. Mirko Brumat. Na dan sv. Nežle leta 1945 je izšla prva številka. Njeni izdaji so bili omejeni, ker je prva leta izhajala »Vijolice« le razmnožena na stroji. Pri mesečnih sestankih, ki so jih družbenice imele v Marijinem domu, se je »Vijolice« brala vsem družbenicam.

V 12. letu svojega izdajanja, leta 1956., pa je »Vijolice« začela izhajati v pomnoženi nakladi 150 izvodov, razmnožena na ciklostil, tako da jo pri mesečnih shodih lahko prejema vse družbenice.

Zato je bilo čisto prav, da je v jubilej-

nejnem letu MD v juniju 1963 izšla izredna tiskana številka, ki ima osem strani zelo lepe in bogate vsebine.

Izšla je ob dnevih žalosti za sv. Cerkev, zato je prva stran posvečena spominu velikega moža, sv. očeta Janeza XXIII.

Svojo izredno zgodovinsko vrednost pa bo ohranilo izčrpano poročilo msgr. R. Klinca: Ustanovitev in prvo leto življenja Marijine družbe v Gorici. To podrobno izdelano poročilo nam je dokaz, s kako ljubeznijo so čuli nad slovensko mladino naši duhovniki in kaj vse so naredili za njeno zdravo rast. Plamen, ki je tako visoko vzplapolal ob prvem sprejemu dne 25. marca 1908, ko je bilo v novo ustanovljeno gorisko Marijino družbo sprejetih kar 180 članic, ni še zamrl. To je dokazala zlasti jubilejna proslava v nedeljo dne 9. junija v Katoliškem domu.

V naslednjem članku nam msgr. A. Novak govori o »zlati dobi Marijinih družb na Vipavskem«. To je bila doba pred prvo svetovno vojno, ko ni bilo župnije na Vipavskem, kjer ne bi bogato cvetele Marijine kongregacije, dekliške, fantovske in tudi ženske. Po prvi svetovni vojni so MD na Vipavskem znova zacvetele, pa čeravno ovirane po fašističnem režimu. Po letu 1940 pa so MD na Vipavskem zamrle in ta smrt traja še danes.

Nekdanja izkušena prednica MD v Gorici, gđc. Pavla Makuc je zapisala članek »Rodovito drevo«, ki se nanaša na res rodovitno ustanovo Marijinih družb v naši deželi.

Voditelj rojanske MD g. Stanko Zorko pa je objavil članek »Iz kronike rojanske Marijine družbe«, ki je bila ustanovljena leta 1904 in ki vse od takrat vrši zelo važno nalogo med rojansko mladino in med verniki sploh.

Izkušeni voditelj MD na Vipavskem msgr. Srečko Gregorec pa nam v svojem članku, Marijine rože, podaja »nekaj spominov, navodil, priporočil glede Marijinih družb«. Ta navodila so zelo važna in koristna, kajti kakor pravi sam, »krščanski ideali ne zastarijo, zato je kongregacija še vedno sodobna«.

»Vijolice« je opremljena z lepimi klišej, s sliko sv. očeta, s sliko MD v Gorici ob njeni 50-letnici, s slikami msgr. Novaka in pokojnih voditeljev msgr. Brumata in Gigoja ter s slikami Marijinega doma v Rojanu in Katoliškega doma v Gorici. Zadnja stran nosi še spored »Združene proslave Marijinih družb iz Trsta in Gorice ob 400-letnici Mar. družbe v Rimu«. »Vijolice« je tiskala tiskarna Budin.

Morivec je zgradil kapelico

V nedeljo 19. maja so blagoslovili v Anconu v kapucinski samostanski cerkvi na griču na periferiji mesta kapelico, ki jo je dal zgraditi Aleksander Serenelli, morivec Marije Goretti, kot vidno znamenje odpuščanja, ki ga je prejel od svetnice, ko je umirala. V kapelico so postavili skupino kipov, ki predstavljajo nekega mladeniča, ki prosil ob nogah svetnice, ta pa mu drži roko na ramenih z izrazi izredne miline. Kapelico je A. Serenelli dal zgraditi s svojimi prihranki in z darovi, ki jih je prejel iz Italije in inozemstva.

„Mater et Magistra“ - beseda nade, katero je človeštvo čakalo

»Mater et Magistra« - socialni nauk Cerkve

Cerkev in njeno učiteljsko poslanstvo, — je ob smrti Janeza XXIII. zapisal »L'Osservatore Romano«, — temeljita na nesprenemljivem duhovnem imetju. Pač pa se menjava uporaba načel, ko socialna, gospodarska in politična stvarnost menjavajo naravo in lice. Pri tem nastopajo trenutki, ko v posebnih življenjskih primerih — brez luči vodnika — nismo sposobni, da damo svoj odgovor z besedami in krščanskimi deli.

In vodnik je kot luč za socialno vprašanje objavil okrožnico »Mater et Magistra« (izdaja 15. maja 1961, objava 15. julija 1961). To je bila 5. okrožnica Janeza XXIII. ter jo je pokojni papež napovedal 29. decembra 1959. v odgovoru diplomatskemu zboru na novoletna voščila. Z njo je izmed vseh papežev najpopolneje podal socialni nauk Cerkve. In pristojni strokovnjak msgr. Guerry definira socialni nauk Cerkve kot skupnost resnic, načel in vrednot, katere Cerkev zajema iz naravnega prava in Razodetja ter jih aplicira na socialna vprašanja našega časa, da pomaga narodom in vladam pri organiziranju bolj človečanske družbe.

Janez XXIII. je večkrat poudaril, kako Cerkev ne samo duhovno, marveč tudi gmotno pomaga ljudem. Pristaniščnikom iz Geneve je 23. aprila 1961. izjavil: »Cerkev pomaga svojim otrokom v zemskem življenju z enako skrbnostjo, tudi materialno, kot Kristus ljudskim množicam v Palestini, ki je pomnožil kruhe za sestradane množice, ko se je sklanjal poln dobrote in potrpežljivosti nad ležiščem paralizikov, bolnikov in umirajočih.«

Sveti oče je pohvalil Friderika Ozanama in njegove prijatelje, ker so razumeli, da bodo spreobrnil sodobnike ne toliko z diskusijami o krščanski doktrini ter o moralnih načelih, marveč z dejanji in z apostolatom ljubezni. »Zbirali so — je opomnil Janez XXIII. — obleke, zdravila in podpore vsake vrste ter so obiskovali revna podstrešja, da so pomagali največjim siromakom in jih tolažili. Tako so oživili samega Jezusa Kristusa, ki je šel med množice ter je delil dobrote.«

Delavske plače in zasebna lastnina

Socialna okrožnica »Mater et Magistra« je razdeljena na 4 dele: 1. Nauk okrožnice »Rerum novarum«, razvoj in učiteljsvu Pija XI. in Pija XII. Janez XXIII. tu razlaga globoke spremembe, ki so nastale v svetu v zadnjih desetletjih. 2. Pojasnila in dopolnila nauka Leonove okrožnice. V drugem delu pokojni sveti oče obravnava 5 bistvenih vprašanj: naraščajoča oblast države na gospodarskem in socialnem področju, socializacija, delavske plače, strukture in zahteve pravičnosti, zasebna lastnina. 3. Novi problemi socialnega vprašanja. Tretji del okrožnice poudarja vprašanje ravnotežja: ravnotežje med kmetijskimi in mestnimi sektorji proizvodnje, ravnotežje med gospodarsko razvitimi in nerazvitimi državami, ravnotežje med demografskim gibanjem in življenjskimi sredstvi. Iz potrebe po ravnotežju izhaja nujnost svetovnega sodelovanja. 4. Obnova družbenega življenja v resnici, pravici in ljubezni. V središču tega dela sta človek in njegova povezava z Bogom.

Janez XXIII. je v luči sodobnosti spopolnil nauk o zasebni lastnini ter o udeležbi delavcev pri upravi in dobičku podjetij. Proizvedeno bogastvo je treba razdeliti po načelih pravičnosti, ne pa po samovoljnosti ali koristih močnejših in končno prav tako ne deterministično po tako imenovanem zakonu povpraševanja in ponudbe. Gospodarski sistemi morajo imeti takšen ustroj ter morejo tako delovati, da ne škodujejo te-

lesnemu zdravju in moralni celovitosti ljudi, ki so v njih zaposleni. V zaposlenih je treba videti človeka in ne sredstvo; ni dovoljeno ovirati, ampak je celo treba vzpodbujati izvajanje odgovornosti ter uveljavljanje osebnosti tudi s pomočjo gospodarske dejavnosti.

Za Leonom XIII. pokojni papež poudarja, kako je zasebna lastnina — tudi proizvajalnih sredstev — naravna pravica, katere nobena država ne more vzeti. Ta pravica pa ima socialno vlogo ter jo je treba uporabljati ne samo v lastno korist, marveč tudi v blaginjo drugih.

Kmetijstvo in zaostale dežele

Tretji del okrožnice »Mater et Magistra« v začetku obravnava kmetijsko krizo v svetu, beg v mesta ter stvarna sredstva na podlagi moderne ekonomije za rešitev kmetov iz položaja, ki je slabši od življenjskih razmer delavcev v industriji in pri servisih.

V kmetijstvu je treba uvesti nove proizvodne tehnike, izbiro kultur ter obratni ustroj, ki je v skladu z razvojem celotnega gospodarskega sistema. Oblasti naj na kmetijskih področjih poskrbijo za razvoj bistvenih servisov, kot so voznost cest, prevoznitvo, komunikacije, pitna voda, stanovanja, zdravstvena oskrba, osnovna in poklicna izobrazba, primerni pogoji za versko življenje ter tudi sredstva za razvedrilo.

»Morda so največje vprašanje sodobnosti — nadaljujete Janez XXIII. — odnosi med gospodar-

sko razvitimi in nerazvitimi deželami. Zaradi vzajemnosti, ki veže vsa človeška bitja, naj prve pomagajo drugim. Vendar tehnične in finančne pomoči ne smejo zlorabiti za politični pritisk, ker bi to privedlo do nove oblike kolonializma.

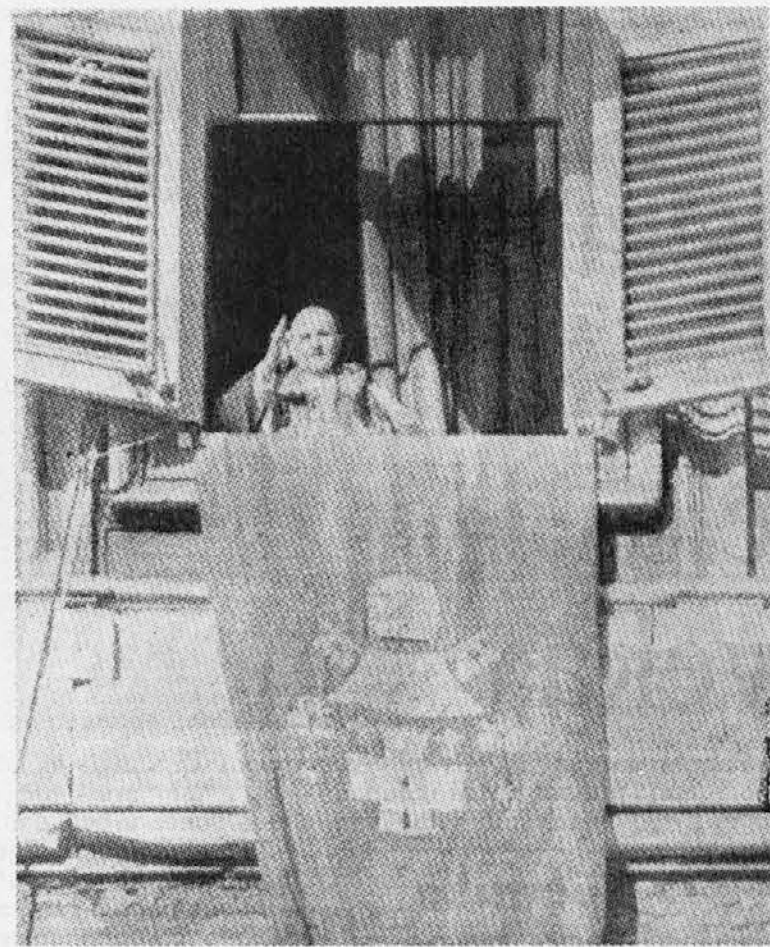
Človek in medsebojno spoštovanje

Janez XXIII. je znova in znova poudarjal, kako ima Cerkev vedno pred očmi blaginjo človeka, ki je otrok božji. Dne 14. maja 1961. je stotisoč glavi množici ob svetovnem shodu krščanskih delavcev izjavil o »Mater et Magistra«: »Nova okrožnica upošteva razvoj in spremembe po Leonu XIII., vendar nauk Cerkve vedno temelji na nesprenemljivem oznanjanju in pogumni obrambi dostojanstva in pravic človeške osebnosti. Pričakujte okrožnico z veselo željo ter jo proučujte temeljito!«

Pri praktičnem izvajanju socialnih smernic utegne priti tudi med katoličani samimi do nesoglasij. »Če se to že zgodi — opozarja sveti oče — kljub temu ne smejo nikoli prenehati medsebojno upoštevanje, vzajemno spoštovanje ter pripravljenost za iskanje stičnih točk za pravočasno in učinkovito delo.«

»Krščanski socialni nauk — poudarja okrožnica »Mater et Magistra« — je sestavni del krščanskega pojmovanja življenja. Za socialni nauk pa ne zadošča objava, marveč ga je tudi treba izvesti v stvarnosti.«

E. V.

Moje srečanje s papežem

Bilo je pred dvema letoma. Cerkev sv. Petra v Rimu je bila polna romarjev z vsega sveta. Prisotnih je bilo kakih 10 tisoč ljudi. Vsaka skupina je prevzela mesto, ki ji je bilo določeno. Manjkala je več kot ena ura do tedaj, ko bi se moral sv. oče prikazati v cerkvi. Vročina je bila velika, mnogi so bili utrujeni od vožnje. A vsega tega ni nihče čutil. Vsakdo je bil

zadovoljen čakati tudi več ur, le da vidi sv. očeta Janeza XXIII.

Vsi so postajali vedno nestrpnější, kdaj bodo zagledali sv. očeta. Neko mrzlično pričakovanje se je opažalo med vsemu skupinami. Tudi jaz sem se začela nestrpno ozirati proti vratom. Dogodek je pomenil zame nekaj izrednega: prvič v svojem življenju bi videla Janeza XXIII., a prvič bi videla sploh papeža. To se mi je zdelo tako čudovito, da nisem mogla verjeti tej lepi resničnosti. Gledala sem skupaj z drugimi in čakala, čakala. Nenadoma se je zaslislalo po vsej cerkvi navdušeno ploskanje: vsi so pozdravljali sv. očeta. Končno sem ga videla! Videla sem njega, ki je sedel na najvišjem mestu katoliške Cerkve, njega, ki je bil skrben oče vsemu katoličanom, velik pastir vsemu človeštvu. Nesli so ga mimo nas in on nas je blagoslavljal. V cerkvi je bilo slišati burno ploskanje in vsepovsod so se oglašali vzkliki navdušenja, Vsi so glasno pozdravljali sv. očeta, vsak v svojem jeziku.

Gledala sem ga in nekaj nepopisnega se je v meni dogajalo. Z njegovega obraza se sijala tako blažena milina, da me je v tistem trenutku močno stisnilo pri srcu. Najraje bi bila zajokala, a ne od žalosti: zajokala bi bila od čudovite sreče, od nedopovedljivega in čudovitega doživljanja. Lahko sem gledala človeka, ki je bil skrben in dober oče za vse katoličane; človeka, ki je vsak dan posvečal svoje življenje za boljše čase vsemu človeštvu. V tistem trenutku sem v vsej celoti razumela, kaj pomeni sv. oče za katoliško Cerkev in tudi za druge vere. Začutila sem, da smo vsi ljudje njegovi otroci in da smo pod njegovim okriljem varni pred vsako nevarnostjo. Srečanje z njim je vilo v mojo dušo novo spoznanje, čutila sem, da bom postala v verskem pomenu bogatejša. Mar ni bilo to čudovito?

Bil je ponižen in skromen človek, a v sebi je nosil veliko bogastvo. Njegovo srce je bilo tako veliko, da je lahko vsakdo našel v njem prostora. Njegov obraz je izražal vso dobroto in svetost, ki je usmerila njegovo življenje tako, da je v kratki dobi papeževanja napravil velika dela. Vse njegovo delovanje je bilo prežeto z ljubeznijo za vse ljudi, a posebno za tiste, ki so najbolj potrebovali pomoči. Posebno je ljubil otroke, katerim je izkazal vso dobrotljivo srce. Ljubil je mir in bratstvo med narodi. Ponižno, a obenem odločno se je boril za ta dva velika življenjska ideala. Prav zato, ker je ljubil mir, so ga ljubili vsi oni, ki jim pomeni vojna največje zlo na svetu.

Ko so se začele širiti novice o njegovi huji boleznici, ko je radio vedno pogosteje poročal o njegovem brezupnem stanju, sem se v spominu vračala nazaj, v tisti trenutek, ko sem lahko ponižnega človeka in velikega papeža gledala v tisti cerkvi, v kateri je Janez XXIII. začel svoje največje delo, tisto delo, ki bo ostalo večno zapisano v zgodovini in ki mu ni bilo dana, da bi ga zaključil: drugi vesoljni cerkveni zbor.

Miranda Zafred

Blagovestnik miru

Bil sem v 4. razredu osnovne šole tri dni po smrti sv. očeta. Dvigne se neka deklica in pravi, da je jokala ob žalostni novici, da sv. očeta ni več. »Zakaj ta papež je bil za mir.« — »Ali drugi papeži niso bili za mir?« — »Da, toda ne tako kot ta. Tako pravi moj oče.«

Sodba o veličini pokojnega sv. očeta Janeza XXIII. gre zgodovini.

Nekatere poteze so skupne vsemu človeštvu. V nas vseh je hrepenenje po socialni pravičnosti, pravičnosti, po razumni uredbi človeške družbe, po nekem poenotenju svetovnih naziranj, po skupni religiji vsega človeštva, po svetovnem miru. Zveličarjev hrepenenja klic pri zadnji večerji »Da bi bili vsi eno« tajno živi na dnu mnogih, morda skoro vseh človeških duš.

Cerkev je bila vedno pobornica teh osnovnih težnj človeštva. Te ideje je branila že ob prvih začetkih, ko so prednjo stopala mlada sveža plemena in jim je oznanjala svetovno krščansko bratstvo. Tudi papeži v tem stoletju so bili vneta zagovorniki in branilci miru. To jim priznava celo komunistično glasilo »Unità« (4. junija), ki trdi, da so se nekateri papeži trudili za mir z velikim zagonom (»con profunda passione«) in pri tem omenja papeža Benedikta XV.

To, kar gane človeka pri pokojnem sv. očetu, je pristrčna dobrota, dobrohotnost in ljubezen do vsakega človeka, posebno do tistih, ki so v zmoti, preprostost njegovega nastopa, ki gre preko vsakega ceremonielnega protokola. Iz njegovih besed, spisov in dejanj veje dih osebne svetosti.

Značilna poteza njegovega kratkega papeževanja je njegov pre-roški nastop. V okrožnici »Mir na zemlji« rabi ponovno izraz »znamenja časa«. Novi problemi stopajo pred nas. Nujno je, da odgovorni činitelji najdejo pravo rešitev. Toda pokojni sv. oče je ve-

lik realist. Za pravo uredbo družbe so potrebne določene osnovne zahteve. Vse mora sloneti na resnici, pravici, ljubezni in svobodi. Vsakemu je treba dati, kar mu gre, sicer ni možen pravi mir. Miru ni mogoče vsiliti, temeljiti mora na svobodi poedinca in narodov. Potrebna je razorožitev, toda dopolnjevanje jo morajo učinkovita nadzorstva.

Janeza XXIII. se spominjajo katoličani, kristjani, pogani in brezverci

Iskal je človeka

Papeža Janeza XXIII. ni več med nami: pravzaprav ni več med nami njegovih telesnih ostankov:

Iz dnevnika pokojnega papeža

(Nadaljevanje s 1. strani)

Po štetju zadnje nedelje ima Turčija 17.869.901 prebivavca. Tudi moje ubogo ime je med njimi. Naj bi Gospod podelil vsem, ki so skupno z menoj prešteti enako milost in usmiljenje. Skoro vseh 30 turških mest, ki imajo več kot 20.000 prebivavcev, je bilo v prvih stoletjih sedež škofov. Moja duša se potaplja v zgodovino in to bujno življenje. (25.10.1940)

Misel na mrtve nas spremlja in nas krepi. Ob njih obnavljamo drage spomine iz mladosti in na vse, kar nam je bilo najdražje v življenju. (3.11.1940)

Te duše potrebujejo ljubezni in edinosti. Vojna pa jih oddaljuje.

Dobro darovana sveta maša razliva blagoslov na ves naš dan.

Križ mora biti. Gospod Jezus, pomagaj mi, da ga bom nosil vredno in ponižno.

Trudimo se za čast pred Bogom: vse drugo ni važno.

Prvič se je zgodilo, da nisem več dolžan pritrpati si v hrani. Hotel sem počastiti sveto Cerkev s tem, da jo spoštujem, kadar ukazuje in kadar dovoljuje. Zjutraj sem vzel zajtrk kot ponavadi. V znamenje discipline.

Tako rad pomagam drugim, ker vidim, da je Gospod tako dober z menoj. (25.12.1940)

Iz Rima so me povabili, naj pridem čimprej tja. Nameraval sem že iti v Rim po božiču. Zadovoljen sem, ker se mojemu sklepu pridružuje posebno zasluženo pokorščino. (16.12.1939)

Govorili smo, kako bi v teh razmerah ohranili vrednost denarja. Oh, kako so zame te reči neprijetne. In potem so kot ena skušnjava. Naj me Gospod obvaruje? (3.2.1940)

Da zna človek prav ravhati z mladimi duhovniki, je včasih težko in mučno. Če ima pri tem še svoj delež nevrastenija, je zadrega še večja. Toda usmiljenje in krotkost premagata vse. (8.11.1940)

Cuti, da Gospod razveseljuje mojo mladost in jo obnavlja. Oh, naj mi pomaga, da bi jo posvečeval. Se imam čas, a ga ne smem zapravljati. (10.8.1939)

Pokorščina in mir, to stane, a je služno za nebesa. Vest imam mirno, zakaj bi se vznemirjal? (4.9.1939)

Gospod vse vidi in vse ureja za svoje izvoljene. (30.8.1939)

O kinu: Tudi to, kar je za navadne vernike nekaj vsakdanjega, ni vedno dobro za duhovnika. Zadovoljen sem, da sem si v tem oziru naložil odgovodi in da sem dal dober zgled. (24.5.1939)

Vedno prihajajo težke vojne novice. Vojno klanje se bo spremenilo v veliko zadoščanje za vse. Toda za toliko mater, žena in nedolžnih otrok, kakšna žalost, kakšno trpljenje! (18.5.1940)

Včasih je bodočnost temna in grozeča. Iščem zavetje in ga najdem pri sv. Pavlu, ki je bil iz ljubezni do Kristusa pripravljen na vse. (7.6.1940)

Vsak dan mora imeti svojo skrb. Krotiti moramo svojega duha, da ne zaide v nepotrpežljivost in da si ohranjam dušni mir. (22.10.1940)

Kupil sem pohištvo za prostore delegacije. Porabil sem moj osebni denar za reči, ki ne bodo moje, ampak last Cerkve. Mislim, da je to dober način, da odstranim vsako misel skoposti.

njegov duh živi, je komaj zblestel v vsej svoji luči, kakor poletno sonce v beli dan.

Ze dolgo noben dogodek ni odjeknil v svetu tako globoko, kakor smrt papeža Janeza XXIII. Ni ga bilo časopisa tostran ali onstran zavese, da se ne bi vsaj z nekaj besedami pohvale spomnil moža, ki je v zadnjem četrletju vodil sv. Cerkev; ni ga bilo človeka, ki ne bi priznal, da je po kojni sveti oče bil veliki med velikani današnjega časa, bil osebnost, ki je s svojo človečansko ljubeznijo vtisnila pečat časa, v katerem živimo, in bila luč, h kateri se vsi obračamo.

Sveti oče je poslušal klic človeka v tem tako razburkanem času. Njegovo veliko srce se je odzvalo vabilu vseh obupanih in stradanih, ki so tavalji v temi. Njegova velika ljubezen do sočloveka mu je narekovala dejanja, ki bodo ostala vklesana v zgodovini človeštva kot eno izmed najpozitivnejših del našega stoletja.

Ko se je leta 1958 po petih črnih dimih prikazal beli dim izvolitve nikdo še ni mogel slutiti, kdo se je skrival za tem dobrodrušnim pastirjem, ki si je nadel ime Janez XXIII. Moral bi biti po mnenju tedanjih časnikarjev prehodni papež. A človek obrača in Bog obrne. Iz tako ponižnega in preprostega človeka, kot je bil beneški patriarh, je vzrastel papež, o katerem bo zgodovina še dolgo govorila. Nikdo namreč ni mogel slutiti, da je sicer stariški kardinal skrival v sebi tako življenjsko silo, ki mu je pomagala, da je napolnil ta kratko odmerjeni čas papeževanja s tolikimi in tako vzvišenimi deli.

Ze prve dni svojega papeževanja je presenetil zbrane časnikarje iz vseh krajev sveta z besedami, ki so bile že program njegovega dela. Takoj je bilo opaziti, da ni iskal izbranih besed. Kar je rekel, mu je privrelo iz srca in je iskalo pot do srca, da doseže razum. Pravil je, da je v dolgih nočeh, ko ni mogel zaspiti, prelistaval časnike in prebiral, kaj vse se je o njem govorilo, pa ne da bi iskal lastno hvalo, temveč ker mu je bilo pri srcu zanimanje sveta za papeštvo. Bodril je vse prisotne k spoštovanju resnice. »Resnica,« je rekel, »mora biti za Vas nekaj svetega, ki ga ne boste nikoli izdali.« Nekoliko je pomislil, nato je spet povzel besedo in rekel, da bi se o vsem, kar se je tedaj pisalo o konklavi, težko izluščila le trohica resnice. Poleg tega je nadaljeval, da se moti, kdor bi hotel imeti papeža takega, kakršnega si ga sam zamisli: ali kot politika, ali kot znanstvenika ali diplomata. »Papež je papež,« je rekel, »je dobri pastir, ki išče sredstva, da bi dosegel duše in širil resnico.« Malo besed, a dovolj, da je povedal vse. Obsegale so celotno njegovo delo.

Rekli smo, da ni bil govornik. V teh kratkih letih smo ga večkrat slišali po radiu ali televiziji, ko je govoril. Da bi prodril s svojimi mislimi, ni iskal visokih fraz, ne rafiniranosti v obliki, niti vzvi-

šenih izrazov. Vsega tega ni poznal. Z improvizirano besedo, ki mu je privrela iz srca, je ganil vse prisotne.

Čudovitost tega papeža je bila v njegovih vsakdanjih zamislih. Šel je med bolne otroke, med zaprte brate, pa spet med starčke: hitel je, da bi ne pozabil nikogar, da bi dosegel vse s svojo toplo besedo in s svojim svetniškim zgledom. ISKAL JE ČLOVEKA. Ne pravičnega, iskal je tiste, ki Ga niso poznali, ali Ga niso hoteli poznati, iskal je vse ljudi dobre volje, da bi mu pomagali združiti vse pod eno streho... »da bi bila ena čreda in en pastir!« Toda zato se je ponižal. Da bi odprl vsako srce klicu božje milosti, se je kot človek obrnil k sočloveku.

Rekel je, da človek mora spoznati, da je človek in ne zver, zato se mora naučiti skupaj živeti s sočlovekom. Kako naj to doseže, je kazal s svojim svetniškim zgledom, ko si je prizadeval, da bi lajšal trpljenje bolnikom, da bi gladil pota, ki so peljala do sprave med ločenimi brati, da bi dosegel med narodi, med rasami, med razredi; da bi vsi ljudje dobre volje znali ločiti dobro od zla.

Dosegel pa je vse to, in pričajo nam izrazi resničnega in občutenega sožalja iz vseh krajev sveta, od vseh veroizpovedi, od vseh političnih sistemov, ker je kot pravi kristjan ljubil človeka. Dvignil ga je na raven, ki mu jo je dodelil Bog... »naredil bom Sebi enakega,« a svaril ga je, kot starejši in razumnejši brat, naj bi se ne toliko spozabil in uničil vsega, kar si je doslej pridobil s znanjem in tehniko. Zaupal je v njegovo sposobnost, da doseže mir in spravo. Vdal se je v božjo voljo in molil, da bi človek s svojo svobodno voljo uresničil cilje, za katere ga je Bog poslal na svet.

T. J.

Duhovna oporoka sorodnikom

Dne 3. decembra 1961 je sveti oče pisal svojemu bratu Zaveriju. Pismo predstavlja njegovo duhovno oporoko sorodnikom, kar je tudi razvidno iz besedila. Vsebina je tako pristrčna, da zasluži, da se ohrani. Vatikan, 3. decembra 1961

Moj dragi brat Severo!

Danes je god tvojega velikega patrona svetega Frančiška Ksaverija, kakor se je imenoval naš dragi stric in se sedaj imenuje tudi naš nečak.

Mislil, da je minilo že tri leta, odkar ne pišem več na pisalni stroj, čeprav sem nekaj zelo rad. In če sem se odločil danes, da spet pišem in uporabljam pisalni stroj, nov in čisto moj, sem to storil za svojo osemdesetletnico. Se vedno se počutim dobro in bom nadaljeval življenjsko pot pri dobrem zdravju, čeprav mi kakšna težavica pove, da 80 let ni 60 in ne 50. Vsaj sedaj moram nadaljevati službo Gospodu in sveti Cerkvi.

To pismo pišem tebi, moj dragi Severo, a je namenjeno vsem: Alfredu, Jožetu, Asuti, svakinji Katarini, tvojemu dragi Mariji, Virginiji in Angelu Ghisleno, kakor vsem drugim sorodnikom. Naj bo za vas vse izraz moje žive in mladostne ljubezni. Čeprav sem zelo zaposlen, kakor sami veste, v tako važni službi in so oči vsega sveta obrnjene name, ne morem pozabiti svojih dragih, h katerim se tu pa tam vrača moja misel.

Ker ne morem biti z vami v osebni pismeni zvezi, morete vse zaupati msgr. Capovilli, ki vas zelo ljubi in mu morete povedati vse, kakor bi meni.

To je eno izmed redkih privatnih pisem, ki sem jih pisal komu iz moje družine v teh treh letih papeževanja. Potrpite z menoj, ker ne morem storiti kaj več niti za ljudi lastne krvi. Tudi ta žrtev, ki sem si jo naložil v odnosih z vami, mi prinaša več časti, spoštovanja in simpatije, kakor si morete misliti ali predstavljati.

Velike slovesnosti spoštovanja in ljubezni do svetega očeta za njegovo 80-letnico gredo h koncu in sem zadovoljen. Mnogo ljubše mi je božje usmiljenje, ki me je izbralo za tako veliko nalogo, kakor hvala in voščila ljudi, in prosim, naj me podpira do konca mojega življenja.

Moja osebna mirnost, ki tako preseneča ljudi, je v tem, da ubogam, kakor sem ubogal vedno, in ne želim in ne prosim, da bi živel dolgo, niti en dan več, ko me bo poklical angel smrti in me popelje v nebesa, kakor zaupam.

Vse to pa mi ne preprečuje, da ne bi zahvaljeval Boga, da je izbral prav v Brusico in v Colomberi tistega, ki naj bo naslednik papežev v teku 20. stoletij in ki naj se imenuje Kristusov namestnik na zemlji.

Zaradi tega božjega klica je ime Roncalli poznano, ljubljeno in spoštovano po vsem svetu. Prav je, da ostanete ponižni, kakor se trudim tudi jaz in naj vas ne zapeljejo klevete in govoričenje ljudi. Ljudje se zanimajo samo za denar: uživati življenje, uveljaviti se za vsako ceno, če je potrebno, tudi z nasiljem.

80 let, ki so minila, govorijo meni in tebi, dragi Severo in vsem našim, da je najvažnejše to, da smo vedno dobro pripravljani za nepričakovan odhod. Najvažnejše je, da si zagotovimo večno življenje

v zaupanju na božjo Dobroto, ki vse vidi in vse ureja.

Te misli povem tebi, moj preljubi Severo, da bi jih povedal našim najožjim sorodnikom iz Colombero, Bonate, Medolaga in kjerkoli so, saj niti ne vem točnega imena njihovih vasi. Prepustim tvoji uvidevnosti, kako izvršiš to naročilo. Mislim, da ti bosta lahko pomagala Henrika in tudi don Battista.

Se v naprej se med seboj ljubite, tudi člani novih družin Roncalli, in me skušajte razumeti, ker ne morem pisati vsaki družini posebej. Prav je imel naš Giuseppino, ko je rekel svojemu bratu papežu: »Vi ste tu jetnik razkošja in ne morete storiti vsega, kar bi hoteli.«

Rad se po imenu spomnim tistih, ki so med vami največ trpeli: drage Marije, tvoje dobre žene; dobre Rite, ki je s svojim trpljenjem zaslužila nebesa sebi in vama, ki sta ji stregla s tolikšno ljubeznijo; svakinje Katarine, ki me vedno spominja njenega in našega Ivana, ki zre z nebes na nas skupaj z našimi starši Roncalli in bližnjimi sorodniki, kakor tudi z onimi, ki so se izselili v Milan.

Dobro vem, da doživite včasih od ljudi, ki govorijo brez razsodnosti, kakšno ponižanje. Imeti papeža v družini, na katerega gledajo spoštljivo ljudje vsega sveta, in ta pusti sorodnike živeti v tako skromnih razmerah! Sicer mnogi vedo, da papež, ki je sin skromnih, toda poštenih ljudi, ne pozabi nikogar in da je pokazal dobro srce do vseh bližnjih sorodnikov. V ostalem pa je njegov položaj tak, kakor je bil položaj vseh njegovih prednikov. Papeževa čast ni v tem, da bogati svoje sorodnike, ampak da jim pomaga po njihovih potrebah in položaju.

To bo eden najlepših in najdragocenejših častnih naslovov papeža Janeza in njegove družine Roncalli.

Ob moji smrti mi ne bo manjkala pohvala, ki dela toliko časti svetništvu Pi-ja X.: Rodil se je ubog in umrl je ubog.

Naravno je, da za dopolnjenimi 80 leti prihajajo druga leta. Pogum, pogum! Sem v dobri družbi. Vedno imam v bližini postelje sliko, ki kaže v marmor vklesana vsa imena naših dragih umrlih: deda Angela, strica Zavera, naših spoštovanih staršev, brata Ivana, sestre Terezije, Ancille, Marije in Henrike. Kako lep zbor duš, ki nas čakajo in molijo za nas. Vedno mislim nanje. Molitev zanje mi daje pogum in mi vliva veselje na zaupno pričakovanje, ko se jim bomo pridružili vsi skupaj v večni slavi nebeški.

Blagoslavljam vse skupaj, spominjam se nevest, ki so prišle v rodbino Roncallijev ali pa šle in prinesle veselje v nove družine z drugačnimi imeni, a z istimi čustvi. Oh, in otroci, kakšno bogastvo so otroci in kakšen blagoslov!

Joannes XXIII PP.

KONKLAVE 19. JUNIJA

Zbor kardinalov je na eni izmed svojih sej sklenil, da se bo konklave za volitve novega papeža začel v sredo 19. junija. Prvo glasovanje je predvideno za četrtek 20. junija po maši na čast Sv. Duhu, ki jo bo opravil kardinal Tisserant, dekan sv. kolegija.

»AVTOBIOGRAFIJA« ruskega pesnika Jevtušenka

V zadnjih časih imajo bralci priložnost videti, da časopisni poročajo več toliko o ruskem avantgardističnem pesniku Jevtušenku. Ko se je zaključil kongres mladih komunistov, na katerem so ga obdoličili celo filonacizma, so novice o njegovem slučaju postale zmeraj redkeje, dokler niso popolnoma prenehale. Kdor je v teh zadnjih tednih srečal Jevtušenka po moskovskih ulicah, ga je videl molčečega, žalostnega, z odsotnim in melanholičnim pogledom. Težko je v njem spoznati nekdanjega bleščečega pesnika, ki je bil idol mladinskih množic. Njegovi prijatelji, prav tako kot njegovi nasprotniki, pravijo o njem, da je uničen človek. In nima niti še trideset let! Prišla je na dan celo novice, da je napravil samomor.

A to so lažne vesti. Jevtušenko je v resnici dostojanstveno pokazal trdnost svojega prepričanja. Te dni je izšla v Italiji njegova »Autobiografija«, ki jo je mladi ruski pesnik napisal lani v enem tednu med aprilom in majem v Parizu. Kmalu nato so se začele v Rusiji obdolžitve in ponovna kulturna oledenitev. Največji napad je Jevtušenko doživel prav zaradi svoje avtobiografije. Bravce se bo vprašal, zakaj neki se sovjetski cenzorji s tako silo zaganjajo proti tej avtobiografiji, ki ni končno nič drugega kot nekakšna razlaga pesni. To ni knjiga filozofa, niti ni razmišljanje politika, to je knjiga pesnika. Toda cenzorje najbolj moti dejstvo, da poznajo tega pesnika milijoni v Rusiji in v ostali Evropi; in četudi nima dokumentacije, ki more spremeniti trditve zgodovinarjev, vsebuje kljub temu z nekega vidika obsodbo tistih napak, ki jih sovjetski sistem zagreši: Avtor pravi, da je napisal to avtobiografijo zato, da bi popravil zgrešeno podobo, ki so si jo o njem ustvarili zapadni kritiki. Toda za dogmatike je to dovolj, da dolžijo Jevtušenka izdajstva.

Zgleda, da zgodovina ni teh dogmatikov nič naučila. Vse, kar se je strašnega dogajalo za časa druge svetovne vojne in Stalinove vlade, se zdi tem ljudem malenkost. Jevtušenko piše: »Če sem v šoli bil anarhist, sem bil zato, ker nisem imel mirne vesti.« In ta vest se vznemirja tudi sedaj, kadar vidi, da se ponavljajo napake preteklosti. V avtobiografiji je mladi pesnik vedno na prvem mestu. Prikaže se v burnih šolskih letih, v svojih mladeniških pustolovčinah, v nemirnih tavnih težkih in nevarne dobe. Toda prikazuje tudi svet skromnih in ponižnih ljudi, skratka družbo, ki je uradna ruska poročila ne omenjajo. Avtobiografija postaja vedno zanimivejša, čim se oddaljuje pesnikovo detinstvo in vstopi avtor v svet odraslih. Po tako zvanih »športnih« pesmih se loti političnih: spozna ves mehanizem, po katerem so se delile Stalinove nagrade za umetnost; spozna praznino »uradnih pesnikov«, strah časopisnih urednikov, antisemitizem nekaterih komunistov, zlasti pa lažnost in hinavščino dogmatikov, ki so vedno pripravljene zamenjati stilistične razlike z ideološkimi.

Potreba po resnici, po odkritosti je gnala Jevtušenka, da je napisal svojo avtobiografijo. »Prepričan sem, da potrebuje narod samo resnico in da molčati pomeni žaliti ga, zaradi nezaupanja.« Uradna kritika ga je prisilila k molku. Toda Jevtušenko je prepričan, da kljub ponovni oledenitvi v Rusiji vedno bolj piha pomladni veter. In noče molčati.

Zelo važna je njegova avtobiografija tam, kjer govori Jevtušenko o Pasternaku, o katerem izraža jasno in obenem objektivno sodbo. Mladi pesnik ostro obsoja propagandno kampanjo, ki so jo na Zapadu priredili za časa podelitve Nobelove

nagrade umrlemu pesniku, in še bolj obsoja žalosten poizkus nekaterih sovjetskih pisateljev, ki so hoteli izbrisati Pasternakovo ime iz zgodovine ruske literature. »Bil je človek, ki je ljubil svojo domovino in ji ni hotel nič slabega. Morda ni razumel nekaterih stvari, toda ne po svoji volji: enostavno jih ni dojel. Mnoge dogodke je gledal, kot da bi se dogajali na drugem bregu. Ker je dolgo let živel skoraj sam v svoji podeželski hiši, je znal biti v samotni intimnosti s samim seboj in z naravo. Toda ta oddaljenost od ljudi ga je tudi gnala daleč od pravega razumevanja za boje, ki se danes borijo v svetu. To je razumel tudi sam: bil je nekako in sredi dveh dob; v tem je bila moč in tragedija tega genialnega pesnika.«

Težko je sedaj reči, kakšna bo nadaljnja pesniška usoda mladega Jevtušenka; vendar eno je gotovo: ne bo tako lahko zbrisati smeri, ki jih je začrtal v ruski literaturi.

Miranda Zafred

RAZNE NOVICE

Važno za lastnike potnih listov

Lastniki potnih listov, ki so jih obnovili pred 10. junijem 1960 in ki so imeli veljavnost treh let, bodo morali do 10. junija t. l. obnoviti potne liste ali bolje zamenjati sedanjo knjižico z novo, bolj praktično in prikladno. Nova knjižica bo manjšega formata, imela bo več strani in tiskana bo v štirih jezikih. Za obnovo knjižice je potrebna prošnja na kolkovnem papirju za 200 lir, naslovljena na krajevno kvesturo, ter potrdilo o plačani vsoti 130 lir na poštne tekočem računu za stroške nove knjižice.

Gladovna stavka budističnih menihov

Pretekli teden je na tisoče budističnih menihov v Južnem Vietnamu začelo 48-urno gladovno stavko iz protesta proti verski diskriminaciji. Budistični predstavniki hočejo na ta način protestirati proti Diemovi vladi, ki omejuje versko svobodo budističnih menihov in vernikov.

Rimska »Fontana Trevi« se kruši

Slavna fontana Trevi v Rimu se kruši. Letošnja ostra zima je prizadela tudi to tisočletno umetnino. Tako se je v četrtek nenadoma odtrgala razprta roka neke gornje figure in padla v ribnik. Temu izrednemu dogodku je takrat prisostvovalo na desetine turistov, ki vedno občudujejo to lepo marmornato skupino in najbolj srečni so morda tudi ujeli v svoje aparate ta izredni slučaj.

Žalosten zaključek ekspedicije francoskih speleologov

Pretekli teden je vse prebivalstvo Valon Pont d'Arca trepetalo za usodo petih mladih speleologov, ki so se podali v še neraziskano jamo, imenovano »Goule de Fos-soubie«. Ko so bili v podzemlju, je nenadoma nastala silna nevihta in vode so udrle v podzemlje in onemogočile izhod petih mladih fantov. Hoteli so se preriti do izhoda, a v tem poizkusu sta dva zdrknila v deroče vode in nihče izmed ostalih jima ni mogel pomagati. Ostali trije so prebili v strašni jami, ki je postala njihovo ječa, še celih pet dni. Hrane niso imeli in še edina bakla jim je ugasmila. Končno so zadnji dan zapazili v vodi velike škatle, v katerih je bil živež, katerega so jim po tej poti poslale reševalne skupine, ki so bile neprestano na delu, da jih rešijo. Z mogočnimi črpalkami so toliko

Občni zbor SPZ in še kaj

Slovenska prosvetna zveza, ki združuje levičarsko usmerjene prosvetne organizacije na Tržaškem in Goriškem, je imela konec maja svoj občni zbor v Gorici. Z zanimanjem smo brali poročilo o goriškem občnem zboru SPZ. Predsedniško poročilo prof. Ubalda Vrabca je bilo dobro. Njegove besede so prihajale iz srca vnetega slovenskega prosvetnega delavca. Žal pa ne moremo istega reči o govornih tajnika Gorazda Vesela ter še posebej g. Borisa Raceta. Najprej sprejemamo na znanje njuno ugotovitev, da funkcionarji »titovskih« prosvetnih organizacij niso plačani. Vemo, da so nekoč bili in da zadnje čase, vsaj nekateri, niso bili več.

A to ni toliko važno. Važna je njuna polemika s slovenskimi katoliškimi prosvetnimi organizacijami in njuna politična ostrost njim. Zlasti iz besed g. Raceta izhaja nekako tole: Ker vodstva slovenskih katoliških prosvetnih organizacij na Goriškem in Tržaškem nočejo sodelovati z nami tako, kakor mi želimo, se bomo odslej mimo vodstev obračali na posamezne člane, jih lovili in pridobivali za brez-

božno usmerjena levičarska in (po morebitni združitvi med SPZ ter SHLP) komunistična prosvetna društva. V bistvu so napovedali razbijanje slovenskih katoliških prosvetnih organizacij. Ker njihova vodstva niso hotela iti na led, bodo po lastnih, reči moramo odkritih izjavah, nastavljalimanic manj poučenim posameznikom. Cilj je ostal isti. Dejansko se to že dogaja v okviru nekaterih prosvetnih društev, Mladinske iniciative ter med srednješolsko mladino. Ponokod bi radi razbili celo cerkvene pevske zборе (zaradi jasnosti bodi povedano, da nimamo v mislih »Gallusa« in njegovega pevovodje), ki so tudi v najmrčnejših časih fašističnega preganjanja v svojem jeziku prepevali Bogu v čast ter ohranili slovensko besedo v cerkvi, ko je bila drugod že povsod zatrta.

Ze večkrat smo zapisali in poudarjamo: Kulturne organizacije imajo prvenstveno prosvetno-izobraževalni značaj. Njihovo delo sloni na svetovno nazorskih temeljih. Slovenski katoličani čutimo, da imamo važno poslanstvo med rodnimi brati, katerim moramo nuditi poleg kulturnega udejstvovanja in pametnega razvedrila tudi poglobljanje in krščanskem verskem in socialnem nauku. Prav tu bodo dobili tudi krepko zasidranost v slovenski narodni zavesti. Prepričani smo — praksa naše prepričanje potrjuje —, da postane marsikateri slovenski človek v naših razmerah narodno mlačen in neodporen, ko je izgubil vero ter se predal materializmu, ki pozna le tostransko uživanje življenja. Zato bomo vneto nadaljevali s krščanskim prosvetnim delom. Slj bomo v boj za duše, kar pa ne pomeni, da bi bili sovražni in nestrpni do drugače mislečih slovenskih ljudi ter prosvetnih organizacij. Vendar ne bomo dovolili njihovim voditeljem, da bi razbijali slovenske katoliške prosvetne organizacije. Vsem Slovencem hočemo naliti čistega vina ter jim povedati, naj dobro premislijo, preden se vpišejo v nekatere organizacije, ki molčijo o svojih resničnih namelih, in preden roditelji dovolijo, da se jim pridružijo njihovi otroci, za katere nosijo veliko odgovornost pred Bogom in narodom.

Na koncu še skromno vprašanje tistim, ki se jih tiče: Kako bi mogli katoliški prosvetarji po groznjah z razbijanjem njihove baze in po krivičnem napadu na slovenske duhovnike v Primorskem dnevniku podpreti vaše načrte s Kulturnim domom?

Širite »Katoliški glas«

Sv. oče Janez XXIII. je zelo rad potoval. V ta namen se je najrajši posluževal avtomobila. Tako so ga videli Rimljani prav velikokrat. A tudi bližnja in daljna okolica Rima je bila cilj obiskov Janeza XXIII.

Cerkveno zedinjenje in vzhodni menihi

AMERISKI JEZUIT O SVOJEM OBISKU NA GORI ATOS OB TISOČLETNICI SVETE GORE ATOS

»Zahod ne bo nikoli razumel naše duševnosti; mi ne bomo nikoli sprejeli juridičnih kategorij rimske cerkve.« mi je zatrjeval v svojem velikem prepričanju oče Nikon.

Med atoskimi menihi sem našel dva, ki sta pokazala iskreno zanimanje in izrazila željo po zedinjenju, ki bi bilo edino zdravilo za mnoge bolezni, ki danes razjedajo pravoslavje. Prvi je oče Gabriel, arhimandrit (opati) samostana sv. Dionizija, ki je znan po najboljši disciplini in izpolnjevanju pravil redovnega življenja. Oče Gabriel je na Atosu eden izmed redkih, ki kaj napišejo. V najinjem razgovoru, prav tako kot v svojih spisih, je opisal vidne

slabosti današnjega pravoslavja takole:

»Nacionalizem in avtokefalne (med seboj neodvisne) cerkve so uničile med nami preprosti pogled o vesoljnem poslanstvu, ki ga je imela prva Cerkev. Izruvati moramo iz svoje srede ta duh nacionalizma in malenkostne predsodke, ki nas vežejo na en sam narod in na eno samo kulturo.«

Oče Ilijan, arhimandrit ruskega samostana sv. Pantelejmona, me je presenetil s svojo drzno trditvijo: »Do zedinjenja med katoličani in pravoslavci bo prišlo v 60 letih, morda celo prej.« Tožil je nad slabostjo pravoslavja in izpovedal, da je to zanj dokaz, da je pravoslavje izgubilo nekaj, kar so rimski katoličani ohranili in razvili.

V razgovorih o zedinjenju sem torej našel med menihi na Atosu različna mnenja.

V zadnjih letih je zlasti med mlajšimi menihi, ki so študirali bogoslovje v inozemstvu, veliko pripravljenosti študirati

vprašanje zedinjenja. Med manj izobraženimi menihi pa je še mnogo tiste nestrpne predanosti, ki slepo sprejema vse, kar so trdili grški polemisti v 13. in 15. stoletju.

Vendar pa naraščajoči stik s katoliškimi obiskovavci »Svete Gore« precej pripomore k razblinjenju teh predsodkov. Ker obiskovavci ne prihajajo tja z namenom, polemizirati z atoskimi menihi (predsodkov ne odpravijo s samo logiko!), ampak z namenom, da se seznanijo z zakladi, ki so bili nekoč dediščina ene same združene Cerkve, morejo pripomoči k zedinjenju več kot marsikdo drugi.

Do zedinjenja bo prišlo, ko bodo menihi na Atosu spoznali, da jih sveta mati Cerkev ne samo želi strpno prenašati, ampak da jih potrebuje; potrebuje njihovo verno pričevanje prvotnega meništva, ki ga nikjer na Zahodu ni najti v taki obliki, kot je še vedno na gori Atos in ki še vedno more biti poslanstvo za kristjane celega sveta.

AMERISKI JEZUIT JE NAŠEL NA KAROLIJI GLOBOKO DUHOVNO ŽIVLJENJE, A ODKRIL PODOBNO STALISČE GLEDE ZEDINJENJA

Glavni cilj mojega potovanja na goro Atos je bila Karoulija. Na zemljevidu jo najdemo na najbolj južnem delu 50 km dolgega polotoka, štrlečega daleč v Egejsko morje.

Karoulija je privabila najbolj resne in globoko misleče menihe gore Atos. »Pojdite v Karoulijo. Tam boste našli pristno in globoko miselnost,« mi je dejal opati samostana sv. Dionizija.

Po utrudljivi štiriurni hoji sem prišel v Kerasijo, ki leži 750 m nad morjem. Neki grški puščavnik mi je zagotovil, da sem že blizu cilja. Napotil sem se v gostišče Danielajoi, kjer edino more obiskovavec dobiti prenočišče. Tam sem našel skupino 9 menihov, ki v delovnem času slikajo svete podobe (ikone). Vprašal sem za pot v Karoulijo. Eden mladih umetni-

Teden od 16. do 22. junija 1963

Nedelja: 9.30 Slovenski motivi. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Zgodba o globu pismonoši«. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. Cerkevni zbor iz Barkovelj. — 12.15 Vera in naš čas. — 14.45 Tipični hrvaški ansambel »Lado«. — 15.10 Portret v miniaturi: Artie Shaw. — 18.30 Poklici in razvedrila: »O planinah in planincih«. — 21.00 Iz slovenske folklorne: »Pratika«.

Ponedeljek: 12.00 Iz slovenske folklorne: »Pratika«. — 18.00 Organist Gabriel Devetak. Johann Sebastian Bach: Fuga v g-molu. Cesar Franck: Heroična skladba. — 18.30 Nove plošče resne glasbe. — 19.00 Radijska univerza: Dežela Furlanija-Juljska Benečija (9) »Industrija«. — 20.30 Vincenzo Bellini: »Puritanci«, opera v treh dejanjih.

Torek: 12.00 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Italijanščina po radiu. 59. lekcija. — 18.30 Iz del dunajskih klasikov. Beethoven, Mozart. — 19.00 Pisani balončki. — 21.00 Giacomo Leopardi: Moralni spisi: (17) »Razgovor med prodajavcem pratik in sprehajavcem« in »Razgovor med Modo in Smrtjo«. — 22.00 Obletnica meseca: Aleksander Stamboljski, ob 40-letnici smrti.

Sreda: 12.00 Brali smo za vas. — 18.00 Pevski zbori Juljske Benečije in Furlanije: Zbor »Tita Birchebner« iz Tapogliana. — 18.30 Sodobni italijanski skladatelj, Goffredo Petrassi: Mrtvaški zbor. — 19.00 Higijena in zdravje s posvetovalnico. — 20.30 »Pretkanec se ženi«, veseloigra v treh dejanjih.

Četrtek: 12.00 Giacomo Leopardi: Moralni spisi: (7) »Razgovor med prodajavcem pratik in sprehajavcem« in »Razgovor med Modo in Smrtjo«. — 18.00 Italijanščina po radiu. 59. lekcija. — 19.10 Širimo obzorja: »Tahiti, otok naravne lepote«. — 20.30 Simfonični koncert.

Petek: 12.00 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Klarinetist Giorgio Brezigar. — 18.30 Skladbe za godala sodobnih skladateljev iz Juljske Benečije. — 19.00 Radijska univerza: Dežela Furlanija-Juljska Benečija: (10) »Trgovina in promet«. — 20.30 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Antologija Ivana Trinka: (8) »Slika in glasba«. — 21.15 Koncert operne glasbe.

Sobota: 12.00 Po širnem svetu. — 14.40 Pojeta Marjana Deržaj in Gaby Novak. — 15.10 »Ekvinokcije«, drama v štirih dejanjih. — 17.20 81. konklave. — 18.00 Sodobna slovensčina. — 19.00 Družinski obzornik. — 20.45 Slovenski oktet. — 22.25 Folklor z vsega sveta.

(se nadaljuje)

GORIŠKE NOVICE

Zalne sv. maše

za sv. očetom Janezom XXIII.

Nadaljujejo se tudi v našem mestu maše zadušnice za pokojnim sv. očetom Janezom XXIII. Glavna svečanost je bila v petek 7. junija zvečer v cerkvi Srca Jezusovega. Sv. mašo je daroval goriški nadškof Pangrazio. Prisostvoval ji je stolniški kapitelj, mestna duhovščina, predstavniki oblasti, razne verske organizacije in veliko število goriških vernikov vseh slojev. Častno stražo je tvoril oddelek 114. pešpolka. »Schola cantorum« iz goriškega semenišča je spremljala s petjem žalno svečanost. V govoru, ki ga je imel goriški nadškof, je poudaril veliko osebnost umrlega papeža in njegovo navezanost na goriškega nadškofa Margottija, ki je pred msgr. Roncallijem upravljal nunciaturu v Carigradu. Zato je bila za to izredno žalno svečanost izbrana prav cerkev Srca Jezusovega, v kateri počiva nadškof Margottij. Na njegovem grobu se je tudi že poklonil papež Janez XXIII., takrat beneški patriarh.

Zalno svečanost je zaključil blagoslov pri katafalku.

Tatvina v goriški stolnici

Ponovno so goriško stolnico, v četrtek 6. junija, obiskali tatovi. Njihov cilj je bil isti kakor 15. decembra 1956: dragocenosti na sliki svetogorske Matere božje. Preden so cerkev zaprli, so se zlikovci verjetno skrili v veliko omaro na desni galeriji. Ko je v cerkvi in okoli nje vse potihnilo, so začeli svoje delo. Raz oltar so sneli podobno svetogorske Marije in jo sneli iz okvirja ter ji pobrali vse dragocenosti ter kroni iz pozlačenega srebra raz glavo Matere božje in Jezuščka. To jim še ni bilo dovolj. Odprli so devet izmed dvanajstih nabiralnikov, ki so razmeščeni po vsej cerkvi, ter pobrali iz njih vso miloščino. Ko so opravili vse to delo, so vlomili leva stranska vrata cerkve ter zbežali v noč. Verjetno, da sta bila v dveh ali celo v treh, če je kdo stal na straži.

Z velikim zaprepačenjem je tatvino zapazil cerkovnik Avgust Grinover, ko je zjutraj ob 5.30 odprl cerkev. Kmalu se je cerkev napolnila s prvimi zgodnjimi verniki, še posebno, ker je bila tisto jutro pobožnost prvega petka. Takoj so obvestili kvesturo, ki je prišla na lice mesta za prvo natančno preiskavo.

Pokradene dragocenosti cenijo na približno pol milijona lir vrednosti, upoštevajoč, da sta bili kroni srebrni in le prevlečeni z zlatom, a velike umetniške vrednosti. Izdelal ju je priznani milanski zlatar že leto po prvem ropu, ko so stolniški verniki znova velikodušno darovali svoje dragocenosti in denar za novi kroni Jezuščku in Mariji. V nabiralnikih pa ni bilo več kot 20 do 30 tisoč lir.

Stolniški verniki so zelo potrti zaradi te ponovne tatvine in si le to želijo, da bi bogoskrunski zlikovci prišli v roke pravice.

Kolesarji dirke »Giro d'Italia« v Gorici

»Sončna« Gorica se je izneverila svojemu imenu. Le malo je zadnje čase res lepih, sončnih dni. Tako so tudi kolesarji slavne dirke po Italiji, namesto sonca, našli v Gorici dež, ki jih je dodobra opral. Prispeli so v Gorico v sredo popoldne. Zaradi žažovanja ob smrti sv. očeta in zaradi slabega vremena je bila udeležba publike bolj slaba. Vendar najbolj navdušeni le niso manjkali. Ko je prvi, zmagovavec Bariviero privozil na grad kakšnih 30 m pred skupino petih tekmovalcev, pa je že posijalo sonce. Zmagovavcu etape so dekleta v narodnih nošah poklonile šop gladiol.

Naslednje jutro, v četrtek 6. junija, je goriški župan Poterzio izročil srebrno kolajno z občinskimi grbom zmagovavcu etape Barivieru in »roza majici« Ronchiniju. Nato je župan Poterzio dal znamenje za odhod.

Goriški Kras vključen v izboljševalno področje

Pri gozdnem nadzorništvu v Gorici je na vpogled elaborat, ki se tiče predloga za vključitev občin Sovodnje, Doberdob, Zagraj, Vermeljan, Fogliana in Trziča v klasifikacijo izboljševalnih področij. To področje obsega 8058 hektarjev ter je zanj predvidenih 1751 javnih in zasebnih izboljševalnih del. S temi deli bo tudi dana možnost povečanja turizma na tem področju.

Ob nedeljah bodo zaprte mlekarne in pekarnice

Zveza trgovcev v Gorici je dosegla sporazum o plačevanju pekav za dvojno peko ob sobotah. S tem so omogočili, da bodo peki imeli prost dan vse nedelje in praznike. Pekarne in mlekarne bodo zato ob nedeljah in praznikih zaprte, kakor je že v veljavi po mnogih italijanskih mestih.

Zdravstvena izkaznica

Na goriškem zdravstvenem odseku so v teku priprave za uvedbo zdravstvene izkaznice. Na predlog mestnega zdravnika dr. Gregorija naj bi vsak meščan imel zdravstveno izkaznico, na kateri bi bili označeni datumi cepljenja, radiografskih pregledov, operacij in prestopnih bolezni, krvne skupine in podobno. S tako izkaznico bi bilo zelo olajšano uradno delo, ker bi zdravniško spričevalo ne bilo več potrebno.

IZ RAJBLJA

Letni čas, pomlad, bi letos lahko zbrisali iz koledarja. Celega sončnega dne mimo še zabeležili. Nič ni še pravega zelenja po gozdovih. Kljub temu si obetamo sončno poletje v teh naših gorah, katere turisti tako radi obiskujejo. To so pokazali že letošnji binkoštni prazniki. Prišli so turisti iz sosednjih Avstrije, iz Nemčije, Švice, pa tudi nizozemske avtobuse smo opazili.

Dne 23. maja je zvalil lov na divjega petelina direktorja našega rudnika ing. Antona Carolija in njegovega sorodnika Ogriščeka Karla. Na povratku, blizu Podkloštra, je pri prehitevanju drugega vozila direktor izgubil oblast nad vozilom in se zaletel v drevo. Oba potnika sta hudo poškodovana obležala v avtu poldrugo uro in, četudi so mimo brzeli avti, se zdi, da ju nihče ni opazil. Končno se je le neki avtomobilist ustavil in poklical rešilni voz. Oba ranjenca so pripeljali v bolnico v Beljak, kjer pa je inženir Caroli podlegel hudim poškodbam. Ko so napravili avtopsiho, so zdravniki dognali, da je imel Caroli poleg hude sladkorne bolezni tudi raka na želodcu, ki bi mu ne pustil več kot tri mesece življenja. Ogrišček pa bo ozdravel v dobrem mesecu.

TRŽAŠKE NOVICE

Za naše Marijanišče

Ob poletnih kvatrach so zopet na vrsti po naših tržaških cerkvah vabila in priporočila za novo zbirko v korist Marijanišča. Kakor je v zadnjem »Poročilu« prav zapisano, čaka Marijanišče v bodočem šolskem letu novo delo, ker se tudi na Opčinah odpre nova enotna šola. Ker bo brez dvoma vpis v opensko enotno šolo zaradi krajevnega položaja velik, zato pričakujemo, da bo tudi Marijanišče lahko sprejelo več dijakov kakor doslej.

V zavod bomo sprejeli v prvi vrsti dijake, ki imajo trdno voljo študirati celotno gimnazijo in ne samo prva tri leta obvezne enotne šole. Čas za vpis do konca meseca julija.

Ko se vsem številnim dobrotnikom iz srca zahvaljujemo za darove v tem šolskem letu, ko se zlasti zahvaljujemo za zadnjo zbirko ob pomladnih kvatrach, ponovno vse prosimo, priporočamo: *nikdar se naši dragi rojaki ne utrudite ob štirih letnih zbirkah z veseljem darovati za Marijanišče.* Zavod že vrši svoje lepe poslanstvo in to veliko delo se bo z novim šolskim letom še povečalo; odgovorni stalno resno mislijo na podružnico Marijanišča v mestu Trstu. Že večletno vztrajno sodelovanje vseh dobromislečnih nam vpliva pogum za vedno večje delo v korist naše mladine.

Ob pomladnih kvatrach ste darovali za Marijanišče v posameznih krajih sledeče vsote:

Sveti Križ 18.400 - Prosek 9.200 - Opčine 18.700 - Repentabor 2.000 - Bazovica 7.180 - Katinara 7.500 - Ricmanje 6.000 - Kontovel 4.500 - Boršt 26.550 - Boljunec 9.140 - Dolina 10.000 - Mačkopolje 3.200 - Stramar 4.500 - Škedenj 20.000 - Sv. Ana 9.300 - Salezijanci 8.500 - Sv. Jakob 15.780 - Sv. Vincenc 20.500 - Sv. Ivan 32.711 - Sv. Anton 65.350 - Rojan

SLOVENSKO KATOLISKO PROSVETNO DRUŠTVO
V GORICI

vabi na

SPOMINSKO AKADEMIJO

v počastitev pok. prof. Mirka Fileja,

ki bo v nedeljo 16. junija ob 17^h v dvorani Katoliškega doma

Pogreb direktorja Carolija je bil v Rajblju v sredo 29. maja. Udeležili so se ga predstavniki oblasti in raznih podjetij, rudarji in tradicionalnih uniformah ter veliko ljudstva. Po pogrebnih svečanosti v cerkvi so truplo pokojnika prepeljali v njegov rojstni kraj v Faenzo.

Poleg tega žalostnega dogodka pa smo imeli v vasi tudi vesel dan, ko je 23. maja pristopilo k angelski mizi 35 dečkov in deklic.

Gradbena dela za novo cerkev so se

te dni začela. Tako se vesele in žalostne novice prepletajo v našem življenju. Mlajši rudarji nas zapuščajo in odhajajo na delo zlasti v Nemčijo, kjer je veliko povpraševanja po kvalificiranih rudarjih.

V jeseni se napovedujejo nove deželne volitve. Upamo, da bodo strožji državni in sindikalni predstavniki nadzorovali črpanje rudnika in ga ne bodo več črpali tako piratsko kot doslej. Upamo tudi, da jih bodoča vlada prisili, da bodo investirali kapital za odkritje novih ležišč rude.

Izidi volitev na Siciliji

Komaj dober mesec po državnobozorskih volitvah so se v nedeljo 9. t. m. vršile na Siciliji volitve v tamkajšnji deželni zbor. Vsi politični opazovalci so nestrno pričakovali rezultate teh volitev, ki sopoladajo prav s sestavo nove rimske vlade. Splošno je bilo sicer pričakovati, da ne bo prišlo do bistvenih novosti v politični izbiri. Vendar je v resnici izid pripravil precejšnje presenečenje, kajti pokazal je znaten premik glasov v meri s političnimi volitvami 28. aprila. Največ je pridobila Krščanska demokracija, ki je dosegla 42 odst. seh glasov v primeri z 38,8 odst. pri državnih volitvah. Lahno so v glasovih nazadovali komunisti, dočim so doživeli popoln poraz nekdanji Milazovski krščanski socialci.

Med trnjem in osatom

Med trnjem in osatom

Miljski občinski očetje so v težavah. Zvišati bi morali cene vode in avtobusnih vozovnic, pa ne vedo, kako bi to naredili. Komunisti so protestirali proti podobnemu ukrepu v Trstu, zdaj pa jim je, kajpak, zelo nerodno, ko morajo sami ugrizniti v

isto kislno jabolko v Miljah, kjer gospodarijo v občinskem odboru. Menda iščejo razne bolj prikrite oblike, da ne bi bili prisiljeni priti z besedo odkrito na dan.

Tržaški komunisti so pretakali krokodilove solze nad ameriško križarko »Little Rock«, na kateri so tudi rakete. Na vseh koncih in krajih so zborovali ter protestirali. Tudi repentaborski občinski odbor je protestiral. Vse komunistične prelete solze pa so bile krokodilove, hinavske. Pravijo, da protestirajo proti atomskemu orožju.

Prav, tudi mi smo proti njemu, vsi smo proti in se ga pošteno bojimo. Zal pa vemo, da bi nas sovjetske atomske bombe ubile ravno tako in še veliko prej kot ameriške. Vemo, da je proti zahodni Evropi naperjenih nič manj kot 700 sovjetskih raket z atomskimi konicami. In te so nam nevarne, ne ameriške, ki so edino strahilo, da Sovjeti ne spustijo proti nam svojih smrtnih pičev. Če komunisti protestirajo, bi morali v prvi vrsti protestirati proti sovjetskim raketam in atomskim bombam. Dokler tega ne naredijo, upravičeno trdimo, da so njihovi protesti hinavski, zgolj politična propaganda. Ko bodo protestirali proti vsem raketam, sovjetskim in ameriškim, se jim bomo pridružili tudi mi. Hinavstvo pa se nam gabi.

Osnovna šola v Rojanu
priredi

v nedeljo, 16. junija t. l.
v Marijinem domu - ul. Cordaroli, 29

zaključno šolsko prireditev

Na sporedu so prizori, deklamacije
in petje. — Začetek ob 17.15.
Vabljeni vsi prijatelji mladine!

in z neprikrito hudobijo hočejo spravljati v slabo luč naše ustanove, nam priča, kako zelo se moramo varovati tistih, ki prihajajo k nam v ovčjih oblačilih narodne skupnosti in edinosti, znotraj so pa rdeči volkovi, ki iščejo le svoje partijske in osebne interese. Zato moramo biti pred njimi še bolj čuječi, saj vidimo, da ne izbirajo sredstev! (Ured.)

Prireditve naših osnovnih šol

Slovenske osnovne šole iz Trsta so priredile preteklo nedeljo lepo uspelo zaključno prireditve v Avditoriju. Nastopile so v glavnem vse osnovne šole, ki delujejo v tržaški občini. Na prireditvi je sodelovalo kakih sto otrok iz različnih šol. Program je bil zelo obširen in skrbno podan.

Lep in ganljiv je bil začetni prizorček »Mamica išče svoje dete«, ki so ga podali naši malčki iz mestnega središča. Sledilo je živahno petje openskih otrok in narodna recitacija mladih nadebudnih Križanov »Nebesa pod Triglavom«. Tudi Bazovica se je izkazala z značilnim vzgojnim prizorčkom »Kaj poret očec« in Prosek z odrsko sliko »Narodna noša«.

Nato so prišli na vrsto mestni otroci iz šole v ul. Donadoni, Lonjer-Katinara z Gregorčičevo »Naš Narodni Dom«. Trebenci in Rojančani so nam podali ritmične in telovadne prizore. Slednjič so prišli na oder živahni kriški otroci in nam zapeli »Uspavanko« in »Zabjo svatbo«, nato barokljanska in škedenjska šola, šola pri Sv. Jakobu in na Katinari.

Morda najlepša ali če ne, vsaj najbolj značilna je bila zadnja točka, to je nastop okoli tristo šolarjev, z živahno in lepo ubrano pesmijo. S tem so naše šole pokazale, da hočejo živeti in se lepo in v slovenskem duhu tudi razvijati.

Z A D O B R O V O L J O

Iz previdnosti

Predsednik poljske republike Zawadski pregleduje skupno z Gomulko nekatere partijske ustanove. Prideta tako do neke ječe in Zawadski vpraša ravnatelja, kakšen je položaj jetnikov.

»Hrana je zelo slaba, nimamo denarja,« se potoži ravnatelj. — Zawadski vzame listnico in podpiše bančni ček za 4 milijone.

»Vzemite, jetniki zaslužijo dobro hrano.« Nadaljujeta pot in prideta do neke šole. Na vprašanje, kako se godi dijakom, dobita odgovor:

»Slabo, nimamo dovolj fondov.« Zawadski znova vzame listnico in podpiše bančni ček za 4 tisoč.

»Zakaj si dal tako malo za šolo?« se začudi Gomulka.

»Vidiš, v šolske klopi jaz ne bom več zašel, v jetnišnico pa... nič se ne ve...«

Naš učitelj

V neko podeželsko šolo pride ravnatelj in začne spraševati učence. Toda v sosednji učilnici učenci tako razgrajajo, da odgovorov sploh ne more razumeti. Jezen se ravnatelj napoti v sosednjo sobo, zagradi največjega izmed dijakov, ki je bil najbolj glasen, in ga za ovratnik privede v šolsko sobo. Tu mu prisoli dve zausniči in ga postavi v kot. — Čez čas nekdo potrka, pokuka skozi vrata in boječe vpraša:

»Oprostite, gospod ravnatelj, ali bi nam lahko vrnil našega g. učitelja?«

Kako je obogatel

Neki novinar londonskega »Daily Maila« pride pod večer k zelo bogatemu Skotu.

»Zelo vam bom hvaležen, če mi razložite skrivnost, kako ste obogatel.«

»Zelo rad, a ker je zgodba zelo dolga in ni potrebno, da bi si gledala v obraz, zato mi dovolite, da ugasnem luč.«

»Hvala, ne potrebujem drugega, sedaj že razumem, kako ste obogatel.«

Sijajna knjiga

»Moj oče,« pripoveduje ameriški športnik Cassius Clay, »je imel zelo bogato knjižnico, a nikdar ni nobene knjige čital, še časopisov ne. Nekoč sem ga vprašal: »Oče, ali bi mi posodil eno izmed svojih knjig?«

»Posodil ti bom samo eno,« mi je odgovoril, »sveto pismo, le dobro ga prečitaj. Zame je bila ta knjiga tako sijajna, da od takrat, razen te, ne čitam nobene knjige več.«

OBVESTILA

KAKOR je bilo že javljeno, bo letos od 20. do 22. julija v Števerjanu razstava domačih vin v režiji domačih fantov. — Obbeščamo zato vse kmetovavce iz števerjanske občine, ki mislijo sodelovati, naj se javijo pri g. Alešu Komjancu najkasneje do sobote, dne 15. junija.

ROMARJI v Marijino Celje in na Dumaj si do konca junija poskrbite potno dovoljenje na osebni izkaznici. Vprašajte, kjer ste se vpisali; kdor pa hoče, naj se obrne na CIT (trg Unità) v Trstu. Do konca junija naj bo to povsod urejeno. — Prav tako je treba čimprej poravnati vse stroške za romanje. Zadnji datum, in sicer povsod za vse je 1. julij. — Končno število vseh romarjev je 553. Romarski odbor

DAROVI

Za Zavod sv. Družine: A. K., Gorica 5.000; gdč. Mimi Rojc namesto cvetja na grob ob 10-letnici prezgodnje smrti blage tete gdč. Fani Rojc 5.000 lir. — Iskren Bog povrni! Blagi pokojnici pa naj Vsemogočni dodeli večno srečo v nebesih v plačilo za njeno veliko dobroto in požrtvovalnost.

Za Katoliški dom: N. N. 5.000; U. Z. 3.000; Viktorija Komic 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; Olga Babi 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 2.000; N. N. 2.000; N. N. 1.000; Josip Kerševani 1.000; I. H. 2.000; K. H. 4.000; M. K. 1.000; Doles Fortunat 2.000 lir.

Vsem darovavcem Bog plačaj!

Dr. VRTOVEC JOŽE (jr.)

specialist
za ustne in zobne bolezni
asistent
na zobozdravniški univerzitetni kliniki
v Padovi

FRST ul. Mercadante 1/I
vogal ul. Carducci - ul. Milano
tel. 68349

OGLESI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici